

بنیاد علمی آموزشی

دفترچه درس نامه

دوازدهم انسانی

ویژه آزمون ۱۴ آذر ۱۴۰۴

فهرست

فهرست:

صفحه

- ۱- درس نامه ریاضی و آمار ۴
- ۲- آزمونک ریاضی و آمار ۶
- ۳- درس نامه علوم و فنون ادبی ۸
- ۴- آزمونک علوم و فنون ادبی ۱۰
- ۵- درس نامه جامعه‌شناسی ۱۲
- ۶- آزمونک جامعه‌شناسی ۱۵
- ۷- درس نامه روان‌شناسی ۱۷
- ۸- آزمونک روان‌شناسی ۱۸
- ۹- درس نامه عربی زبان قرآن ۲۰
- ۱۰- آزمونک عربی زبان قرآن ۲۱
- ۱۱- درس نامه تاریخ ۲۳
- ۱۲- آزمونک تاریخ ۲۶
- ۱۳- درس نامه جغرافی ۲۸
- ۱۴- آزمونک جغرافی ۳۰
- ۱۶- درس نامه منطق و فلسفه ۳۲
- ۱۷- آزمونک منطق و فلسفه ۳۴
- ۱۸- درس نامه اقتصاد ۳۶
- ۱۹- آزمونک اقتصاد ۴۰
- ۲۰- سؤالات پیشنهادی ۴۳

گروه علمی:

شامل خلاصه درس، آزمونک‌های تألیفی ۵ سؤالی و سؤالات پیشنهادی رتبه‌های برتر کنکور سراسری

نام درس	نگارنده	عیار علمی
ریاضی و آمار	محیا مالکی	رتبه ۷۱ کنکور ۱۴۰۴
علوم و فنون ادبی	محمد رضا شریفی	رتبه ۳۴۵ کنکور ۱۴۰۴
جامعه‌شناسی	آرش مرتضایی‌فر	رتبه ۹۸ کنکور سراسری
روان‌شناسی	محیا مالکی	رتبه ۷۱ کنکور ۱۴۰۴
عربی، زبان قرآن	نگین مرسلی	رتبه ۲۷۵ کنکور ۱۴۰۴
تاریخ	فاطمه عزیزی	رتبه ۲۶۲ کنکور سراسری
جغرافیا	صبا صفایی	رتبه ۱۰۷ کنکور سراسری
منطق و فلسفه	امیر محمد حسنی	رتبه ۹۴ کنکور ۱۴۰۴
اقتصاد	امیر داورپناه	رتبه ۳۷ کنکور سراسری

گروه فنی و تولید:

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	امیرحسین کاروین
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی

درسنامه

ریاضی: محیا مالکی

یادآوری شاخص‌های آماری / شاخص‌های مرکزی

۱- میانگین: مجموع تمام داده‌ها تقسیم بر تعداد داده‌ها برابر است با شاخص میانگین.

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

۲- میانه: ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم. اگر تعداد داده‌ها فرد باشد، میانه برابر با دادهٔ وسطی است. اگر تعداد داده‌ها زوج باشد میانه برابر میانگین دو دادهٔ وسطی است.

مثال: میانهٔ هر سری از داده‌های زیر را بیابید.

الف) ۵, ۱۱, ۱۸, ۱۲, ۱۶, ۱۷, ۱۰

ب) ۳, ۱۹, ۱۷, ۸, ۱۴, ۱۶

پاسخ: ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

الف) ۵, ۱۰, ۱۱, ۱۲, ۱۶, ۱۷, ۱۸
میانه = ۱۲

ب) ۳, ۸, ۱۴, ۱۶, ۱۷, ۱۹
میانه = $\frac{۱۴+۱۶}{۲} = ۱۵$

۳- مَد: داده‌ای که بیش‌ترین فراوانی را دارد، مَد نامیده می‌شود. جامعه می‌تواند دارای یک مَد باشد یا جامعه‌ای می‌تواند دارای چند مَد باشد.

شاخص‌های پراکندگی

۱- دامنهٔ تغییرات:

کوچک‌ترین داده - بزرگ‌ترین داده = دامنهٔ تغییرات

۲- واریانس:

$$\sigma^2 = \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}$$

۳- انحراف معیار:

جذر واریانس را انحراف معیار می‌گویند.

$$\sigma = \sqrt{\sigma^2}$$

چارک‌ها:

اگر داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب کنیم سپس میانه داده‌ها را به دست آوریم آنگاه میانه Q_2 (چارک دوم) و سپس برای نیمه اول و دوم داده‌ها داریم.

(میانه نیمه اول) Q_1 (چارک اول)

(مایانه نیمه دوم) Q_3 (چارک سوم)

۴- دامنه میان چارکی:

$$IQR = Q_3 - Q_1$$

مثال: برای داده‌های زیر چارک‌ها و IQR را به دست آورید.

$$\begin{array}{ccc} 3, 5, & 8, 9, 11 & 12, 15, 18, 21, 25 \\ \downarrow & \downarrow & \downarrow \\ Q_1 = 8 & Q_2 = \frac{11+12}{2} = 11.5 & Q_3 = 18 \end{array}$$

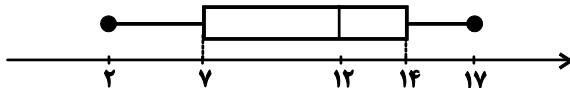
$$IQR = 18 - 8 = 10$$

یکپارچگی چرخه آمار حل مسائل

مسئله مورد بررسی، متغیرها و عوامل مرتبط با آن‌ها را خوب بشناسیم و این امر بدون کار گروهی و همکاری کارشناسان زمینه پژوهش مورد بررسی، ممکن نیست. مثلاً اگر آمارگیران از انحراف کلی مطالعه با خبر نباشند با فردی که داده‌ها را تحلیل می‌کند، ویژگی‌های جامعه آماری یا موضوع مورد بررسی را به خوبی شناسد حتی اگر هر فرد به صورت جداگانه کار خود را خوب انجام دهد، نتیجه نهایی لزوماً مطلوب نخواهد بود.

آزمونک: ریاضی و آمار

۱- در نمودار جعبه‌ای زیر مقدار دامنه میان چارکی کدام است؟

(۱) ۷

(۲) ۸

(۳) ۱۵

(۴) ۱۰

۲- انحراف معیار داده‌های ۱۷, ۱۲, ۱۶, ۱۱, ۱۴ کدام است؟

(۴) $5/2$

(۳) $\sqrt{5/2}$

(۲) $\sqrt{3/7}$

(۱) $3/7$

۳- کدام گزینه صحیح است؟

(۱) در بررسی میزان استفاده از تلفن هوشمند، $Q_1 = ۶۵$ بیانگر آن است که دقیقاً ۲۵ درصد افراد کمتر از ۶۵ دقیقه با تلفن هوشمند کار می‌کنند.

(۲) هرگاه بر اساس داده‌های جامعه آماری، برای یک نمونه آماری مرتبط با آن نتیجه‌گیری کنیم، به اصطلاح می‌گوییم نتایج را تعمیم داده‌ایم.

(۳) مهم‌ترین گام رسیدن به پاسخ، بحث و نتیجه‌گیری است.

(۴) هرگاه داده دورافتاده داشته باشیم، انحراف معیار، معیار مناسبی برای توصیف داده‌ها نیست.

۴- دو مدرسه ۱ و ۲ هر یک ۴۰۰ دانش‌آموز دارند. در این آزمون نسبت به آزمون قبلی کانون فرهنگی آموزش، مدرسه (۱)، ۳۰۰ درصد و مدرسه (۲)، ۳۵ درصد افزایش تراز داشتند. در این صورت:

الف) متغیر میزان پیشرفت تراز دانش‌آموزان چه نوع متغیری است؟

ب) اکنون وضعیت درسی کدام مدرسه بهتر است؟

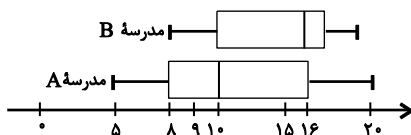
(۲) الف) کمی، ب) مدرسه (۲)

(۱) الف) کمی، ب) مدرسه (۱)

(۴) الف) کمی، ب) نمی‌توان گفت.

(۳) الف) کیفی، ب) نمی‌توان گفت.

۵- نمودار جعبه‌ای داده‌های مربوط به نمرات ریاضی مقطع دوازدهم انسانی در دو مدرسه به صورت زیر است. کدام گزینه همواره درست است؟

(۱) میانگین نمرات ریاضی دو مدرسه برابر است.

(۲) بهترین نمره ریاضی مربوط به مدرسه B است.

(۳) به طور تقریبی می‌توان گفت ۲۵ درصد دانش‌آموزان مدرسه A در درس ریاضی نمره‌ای کمتر از همه دانش‌آموزان مدرسه B گرفته‌اند.

(۴) چارک اول نمرات ریاضی مدرسه A برابر میانه نمرات ریاضی مدرسه B است.

پاسخ تشریحی

۱- گزینه «۱»:

با توجه به نمودار جعبه‌ای داریم:

$$Q_1 = 7 \text{ و } Q_3 = 14 \text{ در نتیجه:}$$

$$IQR = 14 - 7 = 7$$

۲- گزینه «۳»:

$$\bar{x} = \frac{17 + 12 + 16 + 11 + 14}{5} = \frac{70}{5} = 14$$

$$\sigma^2 = \frac{(17-14)^2 + (12-14)^2 + (16-14)^2 + (11-14)^2 + (14-14)^2}{5}$$

$$\sigma^2 = \frac{9 + 4 + 4 + 9 + 0}{5} = \frac{26}{5} = 5.2$$

$$\sigma = \sqrt{5.2}$$

۳- گزینه «۴»:

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: غلط است. زیرا از کلمه دقیقاً استفاده شده است. باید دقت کنید که در حالت کلی زوج یا فرد بودن اندازه نمونه می‌تواند بر تعداد و درصد دقیق داده‌های بین و اطراف چارک‌ها تأثیر بگذارد. لذا باید از کلمه «تقریباً» یا «حدوداً» ۲۵ درصد در این جمله استفاده شود.

گزینه «۲»: در تعمیم، بر اساس داده‌های یک نمونه آماری، برای جامعه آماری مرتبط با آن نتیجه‌گیری می‌کنیم. لذا این گزینه غلط است.

گزینه «۳»: مهم‌ترین گام رسیدن به پاسخ، طرح یک پرسش دقیق و شفاف است که مربوط به گام اول (بیان مسئله) است و لذا این گزینه غلط است.

گزینه «۴»: این گزینه صحیح است. زیرا این معیار تحت تأثیر داده‌های دورافتاده قرار می‌گیرد.

۴- گزینه «۴»:

متغیری کمی است و چون گزارش درصد با گزارش تعداد همراه نیست، لذا در مورد وضعیت درسی دو مدرسه چیزی نمی‌توان گفت.

۵- گزینه «۳»:

با توجه به این که کم‌ترین نمره مدرسه B برابر چارک اول مدرسه A است؛ پس به طور تقریبی می‌توان گفت ۲۵ درصد دانش‌آموزان مدرسه A در درس ریاضی نمره‌ای کم‌تر از همه دانش‌آموزان مدرسه B گرفته‌اند.

درسنامه

اختیارات شاعری (۱)

اختیارات شاعری: ۱- زبانی ۲- وزنی

موضوع مورد بحث در این درس اختیارات زبانی است.

اختیارات زبانی: ۱- حذف همزه ۲- تغییر کمیت مصوت‌ها

حذف همزه

اگر پیش از همزه آغاز هجا صامت بیاید و همزه بین یک صامت و مصوت قرار بگیرد آنگاه حذف همزه داریم.

دقت شود که هر همزه‌ای در این شرایط، لزوماً حذف نمی‌شود، در خوانش درست مشخص می‌شود که حذف می‌شود یا خیر و گاهی

نیاز به تقطیع هجایی است.

مثالی از حذف شدن و عدم حذف در یک بیت:

دست به کاری زنم که غصه سر آید

بر سر آنم که گر ز دست برآید

دقت کنیم در عبارت بر سر آنم قبل همزه مصوت کوتاه آمده است که نباید همزه حذف شود اما دو عبارت بعدی برآید و سرآید با

حذف همزه خوانده می‌شود و قاعده صامت + همزه + مصوت در آن حفظ شده است و شرایط حذف را دارد.

تغییر کمیت مصوت‌ها

الف) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه U ← -

در سه حالت اتفاق می‌افتد:

۱- کسره اضافه

۲- «و» عطف یا ربط

۳- مصوت‌های کوتاه پایان کلمه

شاعران به ندرت مصوت کوتاه - را بلند در نظر می‌گیرند.

مثالی از تغییر مصوت کوتاه به بلند:

تو را می‌بینم و میلم زیادت می‌شود هر دم

مرا می‌بینی و هر دم زیادت می‌کنی دردم

مَ	را	می	بی	نی	ئ	هر	دم	ز	یا	دن	می	ک	نی	در	دم
ت	را	می	بی	نَ	م	می	لم	ز	یا	دن	می	شَ	ود	هر	دم
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-

با توجه به وزن کلی که مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن است در هجای ششم که «و» عطف داریم، تغییر کمیت رخ می‌دهد.

الف) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند

- در کلماتی که به مصوت بلند و / و / ی ختم می‌شود، اگر بعد از آن مصوت‌ها، مصوتی (کوتاه / بلند) بیاید می‌توان از اختیارات شاعری استفاده کرد.

مهم: در کلمات تک هجایی بو، رو، جو و ... هیچ‌گاه کوتاه نمی‌شوند، اما کلمه سو در صورت اضافه شدن به کلمات دیگر ممکن است کوتاه شود.

نکته: مصوت بلند (ی) در کلماتی مانند:

خیابان، بیابان، بیا و ... همواره کوتاه است.

این نکته بسیار مورد توجه امتحان نهایی بوده است.

مثال: خیابان

خ	یا	بان
U	-	-

آزمونک: علوم و فنون ادبی

۱- تعداد اختیارات زبانی در کدام گزینه بیشتر است؟

- (۱) بر خاک و دشت بی‌نوا گوهرفشان کرد آسمان / زین بی‌نوایی می‌کشند از عشق طراران ما
 - (۲) گفتا چو تو نوشیده‌ای در دیگ جان جوشیده‌ای / از جان و دل نوشش کنم ای باغ اسرار خدا
 - (۳) بانگ شتربان و جرس می‌نشنود از پیش و پس / ای بس رفیق و همنفس آن جا نشسته گوش ما
 - (۴) بار دگر آغاز کن آن پرده‌ها را ساز کن / بر جمله خوبان ناز کن ای آفتاب خوش لقا
- ۲- در بیت «آمد شراب آتشین ای دیو غم کنجی نشین / ای جان مرگ اندیش رو ای ساقی باقی درآ» از کدام اختیارات استفاده نشده است؟

- (۱) بیت دو اختیار تغییر کمیت مصوت بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه دارد
- (۲) در هر دو مصراع حذف همزه دیده می‌شود.
- (۳) در مصراع دوم اختیار تغییر کمیت مصوت کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند دارد.
- (۴) بیت دارای شش اختیار زبانی است.

۳- به ترتیب وزن شعر و اختیار شاعری بیت زیر در کدام گزینه درست آمده است؟

«خاموش و خوش بخسپ در این خرمن شکر / زیرا شکر به گفت پراکنده می‌شود»

- (۱) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند
- (۲) مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل - بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه
- (۳) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن - حذف همزه
- (۴) مستفعلن مفاعل مستفعلن فع - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند

۴- وزن کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) گفتم که لب، گفت لبم آب حیات / گفتم دهن، گفت زهی حبّ نبات
- (۲) تا گنج غمت در دل ویرانه مقیم است / همواره مرا کوی خرابات مقام است
- (۳) تو بدری و خورشید تو را بنده شده‌ست / تا بنده تو شده‌ست تابنده شده‌ست
- (۴) چندان غم هجران تو بر دل دارم / من دانم و آن که آفریده‌ست مرا

۵- توضیح روبه‌روی کدام بیت درباره قافیه نادرست است؟

- (۱) گر حدیث کز بود معنیت راست / آن کژی لفظ مقبول خداست (حروف اصلی قافیه: است)
- (۲) حزم کن از خورد کین زهرین گیاست / حزم کردن زور و نور انبیاست (قاعده قافیه: ا)
- (۳) ناصحانشان در نصیحت آمدند / از فسوق و کفر مانع می‌شدند (قافیه معیوب است)
- (۴) این تردد عقبه راه حقست / ای خنک آن را که پایش مطلقست (بیت دارای ردیف است)

پاسخ تشریحی

۱- گزینه «۳»:

گزینه «۱»: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه «دشت» - دو حذف همزه در «کرد آسمان» و «می کشند از» = ۳

گزینه «۲»: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه «تو» - بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه «اسرار» = ۲

گزینه «۳»: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه «بانگ»، بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه «شتریان»، بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه

«رفیق»، بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه «نشسته» = ۴

گزینه «۴»: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه «بار»، بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه «آفتاب» = ۲

۲- گزینه «۴»:

بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه «شراب»، بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه «ساقی» - دو حذف همزه در «آتشین ای» و «مرگ

اندیش» - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند «ساقی» = ۵

۳- گزینه «۲»:

وزن شعر = مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن، مستفعّلن مفاعل مستفعّلن فعل

در شعر دو اختیار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در «خرمن» و حذف همزه «در این» دیده می شود.

۴- گزینه «۲»:

وزن گزینه «۲»: مفعول مفاعیل مفاعیل فاعل

وزن سایر گزینه ها: مفعول مفاعیل مفاعیل فعل

۵- گزینه «۳»:

قافیه معیوب نیست زیرا تفاوت در مصوت کوتاه در حروف اصلی (د و د) به دلیل داشتن الحاقی فاقد ایراد است.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: حروف اصلی قافیه = است

گزینه «۲»: گیا و انبیا = قاعده ۱

گزینه «۴»: ست مخفف «است» ردیف می باشد.

درسنامه

جامعه‌شناسی: آرش مرتضایی‌فر

جامعه‌شناسی دوازدهم

پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی:

انسان‌ها برخلاف پدیده‌های طبیعی آگاهانه عمل می‌کنند و عملشان معنادار است. آن‌ها در شرایط گوناگون، رفتارهای متفاوتی از خود نشان می‌دهند. ^{به همین دلیل} کنش انسان را نمی‌توان فقط با روش تجربی تحلیل کرد. زیرا اگرچه حس و تجربه از ابزارهای مهم شناخت علمی هستند اما روش تجربی توان فهم معانی کنش انسان‌ها را ندارد. نادیده گرفتن کنش، نادیده گرفتن ویژگی‌های آن است و پیامدهایی دارد:

۱- **رکود اراده‌ها:** (مربوط به ویژگی ارادی بودن کنش) جامعه‌شناسی تبیینی با تأکید بیش از اندازه بر نظم و ساختارهای اجتماعی و یکسان دانستن نظم طبیعی و نظم اجتماعی، اراده و خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرد. ماکس وبر از سلطهٔ چنین نظامی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد به «**قفس آهنین**» تعبیر می‌کند.

۲- **سقوط ارزش‌ها:** (مربوط به ویژگی هدف‌دار بودن کنش) در جامعه‌شناسی تبیینی ارزش و ضد ارزش قابل مشاهده و فهم نیست؛ زیرا با استفاده از روش تجربی نمی‌توان گفت که مهربانی یک فضیلت اخلاقی و کینه‌توزی یک رذیلت اخلاقی است.

۳- **افول معانی:** (مربوط به ویژگی آگاهانه و معنادار بودن کنش) نادیده گرفتن معنای کنش سبب شده است که بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهدهٔ ما محدود شوند. ما در جهان اجتماعی با افراد آگاه سر و کار داریم و لازم است با توجه به تفسیر آن‌ها از خودشان به فهم همدلانهٔ کنش‌های آن‌ها دست پیدا کنیم.

نکته: "اخلاق‌گریزی" مربوط به پیامد **سقوط ارزش‌ها** و "خلاقیت‌زدایی" مربوط به پیامد **رکود اراده‌ها** است.

برای جلوگیری از بروز چنین پیامدهایی، کنش اجتماعی مورد توجه برخی جامعه‌شناسان قرار گرفت.

مهم‌ترین ویژگی‌های کنش در این دیدگاه: آگاهی و معناداری

معنای زندگی: پرسش از معنای زندگی و ده‌ها پرسش دیگر همواره ذهن بشر را به خود مشغول کرده است.

مسئلهٔ معنا دربارهٔ کل زندگی انسان و در مورد تمام پدیده‌های اجتماعی از جمله کنش‌ها مطرح است.

پیچیدگی پدیده‌های انسانی و اجتماعی: بررسی و مطالعهٔ پدیده‌های انسانی و اجتماعی، بدون توجه به عمق آن‌ها، به نتیجه‌گیری‌های غلط و اشتباه منجر می‌شود. وجود نظریات متفاوت نشانهٔ پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی است. برخی رویکردها برای دستیابی به پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل پیش‌بینی دربارهٔ چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی، پیچیدگی و عمق این پدیده‌ها را نادیده می‌گیرند و از پدیده‌های اجتماعی و انسانی هویت‌زدایی می‌کنند.

جامعه‌شناسی دهم

هویت فرهنگی ایرانی:

هویت ایرانی

۱- **قبل از ظهور اسلام:** توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر

۲- **پس از آشنایی ایرانیان با اسلام:** تفسیر توحیدی از هویت و کنار گذاشتن عناصر مشرکانه

مقابلهٔ جهان اسلام با هجمه‌ها

۱- **در جنگ‌های صلیبی:** دفع مهاجمان

۲- **در حملهٔ مغول:** جذب و هضم مهاجمان

هویت فرهنگی جوامع اسلامی در دیدگاه مستشرقان، توحیدی یا حتی اساطیری نیست بلکه سکولار و دنیوی است. متفکران ایرانی از دهه سی به بعد، در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذب که از این طریق ساخته می‌شد آثاری با عناوینی نظیر غرب‌زدگی، بازگشت به خویشتن و ... پدید آوردند.

انقلاب اسلامی ایران چه تأثیری بر هویت ایرانی دارد؟ جامعه ایران به رهبری امام خمینی (ره) و با استفاده از آموزه‌های قرآن و اهل بیت به هویت اسلامی خود بازگشت و تاریخ و جغرافیای خود را ذیل آسمان معنوی توحید قرار داد.

هویت سیاسی ایران:

قدرت اجتماعی: هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر اراده دیگران تأثیر بگذارد و اراده و کار ارادی آنان را به خدمت بگیرد.

قدرت اجتماعی بدون پذیرش و توافق دیگران که آن را **تبعیت** می‌گوییم پدید نمی‌آید:

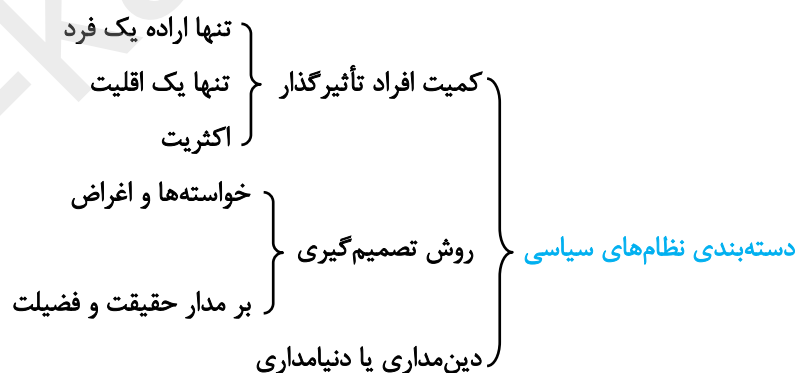
با رضایت (میل درونی)

تبعیت:

با کراهت (ناشی از تهدید و ترس)

قدرتی که بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل به‌دست آید دارای مقبولیت است و قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد **اقتدار** نامیده می‌شود.

نظام سیاسی: مجموعه ساز و کارهایی که برای اعمال سیاست‌های جهان اجتماعی وجود دارد. نظام سیاسی را شکل می‌دهد.

تقسیم‌بندی ارسطو از نظام‌های سیاسی:

براساس خواست و میل حاکم	براساس فضیلت	روش حکومت / تعداد حاکمان
استبدادی	مونارشی	فرد
الیگارشی	آریستوکراسی	اقلیت
دموکراسی	پولییتی (جمهوری)	اکثریت

تقسیم‌بندی فارابی از نظام‌های سیاسی:

شبهه حکومت	انسان محور		خدمت‌محور	
	تعداد حاکمان	براساس فضیلت انسانی	براساس خواست و میل شخصی حاکم	براساس ملت الهی
فرد	کرامیه (جامعه سرفرازی)	تغلبیه (جامعه زورگویی)	مبدله	فاضله
اقلیت	ضروریه (جامعه قناعت‌گرایی)	خست (جامعه خوش‌گذرانی)	فاسقه	
اکثریت	جماعیه (جامعه آزادی)	یسار یا بداله (جامعه مال‌اندوزی)	ضاله	

ویژگی‌های نظام سیاسی لیبرال دموکراسی و جمهوری اسلامی

لیبرال دموکراسی	جمهوری اسلامی
- ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد. - هیچ حقیقت یا فضیلت فطری و جهان شمولی را به رسمیت نمی‌شناسد. - با فرهنگ جهان غرب سازگار است.	- در جهان اسلام مورد توجه است اسلامی قرار گرفته است. - احکام و مقررات با خواست مردم و در ذیل اراده و مشیت خداوند شکل می‌گیرد. - عقل و وحی دو وسیله شناخت هستند.

هویت جمعیتی و اقتصادی ایران:

اعضای جهان اجتماعی حاملان و عاملان فرهنگ و معانی آن هستند. هر چه حاملان و عاملان یک فرهنگ بیشتر باشند آن فرهنگ بسط بیشتری می‌یابد. تأمین جمعیت مناسب برای جهان‌های اجتماعی مسئله‌ای هویتی است.

سیاست‌های جمعیتی: می‌تواند در راستای رشد یا کاهش جمعیت باشد.

سیاست‌های کاهش جمعیت در کشور ما

از سال ۴۵ تا انقلاب ← میزان رشد سالانه از ۳/۱ به ۲/۷

از سال ۶۸ تا ۹۰ ← از ۳/۹ تا ۱/۳

هویت اقتصادی: مجموعه کنش‌ها، روابط و قواعدی که حول تولید و مصرف کالا و خدمات و توزیع ثروت و درآمد صورت می‌گیرد **نهاد اقتصاد** را شکل می‌دهد.

اقتصاد وابسته به نفت: می‌تواند در کوتاه مدت احساس رفاه بیشتری را آن هم با نوسانات زیاد برای مردم به ارمغان بیاورد اما پایدار نیست.

ایران اسلامی آرمان بازسازی هویت اقتصادی خود در برابر تهاجم جهان غرب که هویت خود را براساس اقتصاد شکل می‌دهد و سرمایه‌داری عامل اصلی هویت‌یابی افراد در این جهان است را با اجرای **سیاست‌های اقتصاد مقاومتی** دنبال می‌کند.

آزمونک: جامعه‌شناسی

۱- وجود نظریات متفاوت، نشانه چیست و علت هویت‌زدایی از پدیده‌های اجتماعی در برخی رویکردها چیست؟

- (۱) ناتوانی انسان در فهم پدیده‌های اجتماعی - دستیابی به پاسخ‌های کاملاً قابل پیش‌بینی درباره چرایی وقوع آن‌ها
 - (۲) دشواری فهم پدیده‌های اجتماعی - دستیابی به پاسخ‌های کاملاً قابل پیش‌بینی درباره چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی
 - (۳) ناتوانی انسان در فهم پدیده‌های اجتماعی - فهم درست و عاقلانه از معنای کنش‌ها
 - (۴) دشواری فهم پدیده‌های اجتماعی - فهم درست و عاقلانه از معنای کنش‌ها
- ۲- به ترتیب هر کدام از موارد زیر مربوط به کدام پیامد نادیده گرفتن کنش است؟

- قفس آهنین

- محدود شدن بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات قابل مشاهده

- اخلاق‌گریزی

- سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها

(۱) رکود اراده‌ها - رکود اراده‌ها - افول معانی - سقوط ارزش‌ها

(۲) سقوط ارزش‌ها - افول معانی - رکود اراده‌ها - رکود اراده‌ها

(۳) رکود اراده‌ها - افول معانی - سقوط ارزش‌ها - رکود اراده‌ها

(۴) افول معانی - سقوط ارزش‌ها - رکود اراده‌ها - سقوط ارزش‌ها

۳- در دسته‌بندی فارابی از نظام‌های سیاسی، جامعه‌ای که براساس قوانین الهی شکل می‌گیرد چه نامیده می‌شود؟

(دبیرستان امام‌خیمینی دماوند)

- (۱) مدینه فاضله (۲) جمهوری (۳) دموکراسی (۴) مدینه فاسقه

۴- هر یک از موارد زیر به ترتیب با کدام موضوع مرتبط است؟

- هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام

- نحوه مواجهه جهان اسلام در حمله مغول

- علت تبدیل شدن جامعه ایران به قلب تپنده بیداری اسلامی

(۱) توحیدی و در مواردی اساطیری - جذب و هضم مهاجمان - تألیف آثاری چون غرب‌زدگی و بازگشت به خویشتن

(۲) غیر دینی - دفع مهاجمان - بازگشت به هویت اسلامی

(۳) توحیدی و در مواردی اساطیری - جذب و هضم مهاجمان - بازگشت به هویت اسلامی

(۴) غیر دینی - دفع مهاجمان - تألیف آثاری چون غرب‌زدگی و بازگشت به خویشتن

۵- کدام مورد را نمی‌توان از مصادیق اقتصاد مقاومتی ایران به حساب آورد؟

(دبیرستان مریم مقدس کرمانشاه)

(۱) تأکید بر استقلال و حفظ اقتدار ملی

(۲) توجه به برون‌زایی بدون درون‌گرایی در عرصه اقتصاد

(۳) خودکفایی و منع فروش ثروت‌های طبیعی

(۴) تأکید بر اقتصاد براساس عدالت و با اتکا به فناوری

پاسخ تشریحی

۱- گزینه «۲»:

وجود نظریات متفاوت نشانه دشواری فهم پدیده‌های اجتماعی است. برخی رویکردها برای دستیابی به پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل پیش‌بینی درباره چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی، پیچیدگی و عمق این پدیده‌ها را نادیده می‌گیرند و از پدیده‌های اجتماعی و انسانی هویت‌زدایی می‌کنند.

۲- گزینه «۳»:

موارد مذکور به ترتیب مربوط به پیامدهای عنوان شده در گزینه «۳» است.

۳- گزینه «۱»:

جامعه‌ای که براساس سنت‌ها و قوانین الهی شکل می‌گیرد مدینه فاضله نامیده می‌شود.

۴- گزینه «۳»:

هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام هویتی دینی، توحیدی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود. جهان اسلام در سده‌های مختلف یا مانند آنچه در جنگ‌های صلیبی گذشت به دفع مهاجمان پرداخت یا مانند آنچه در حمله مغول رخ داد مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد. جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد.

۵- گزینه «۳»:

توجه به برون‌زایی در عین درون‌گرایی از مصادیق اقتصاد مقاومتی است.

روان‌شناسی: محیا مالکی

درسنامه

مراحل حافظه: (۱) رمزگردانی ← (۲) ذخیره‌سازی ← (۳) بازیابی
نکته: کودکان هنگام رمزگردانی، به جزئیات دقت می‌کنند و جزئی رمزگردانی می‌کنند. به همین علت رمزگردانی‌شان دقت کافی ندارد.

انواع حافظه: براساس زمان دسترسی به اطلاعات

- الف) حسی (اثر یا ردی از محرک برای کمتر از یک ثانیه در حافظه می‌ماند).
- ب) کوتاه‌مدت (حداکثر چند دقیقه می‌توان ذخیره کرد).
- ج) کاری (میزان استفاده از اطلاعات تعیین‌کننده دسترسی یا عدم دسترسی به آن‌ها است).
- د) بلندمدت (مرور اطلاعات موجود در حافظه کوتاه‌مدت، باعث شکل‌گیری حافظه کوتاه‌مدت می‌شود).

انواع حافظه (براساس اطلاعات):

الف) رویدادی ب) معنایی

خطای حافظه:

الف) حذف کردن (فراموشی) ب) اضافه کردن

علل فراموشی:

الف) گذشت زمان

ب) تداخل اطلاعات

ج) عوامل عاطفی

د) عدم رمزگردانی

هـ) مشکلات بازیابی و نشانه‌های آن

برای داشتن حافظه بهتر می‌توان از چند روش کمک گرفت. مانند:

- بیان اهمیت مطلب
- پرهیز از توجه ناقص و انجام چند عمل به صورت همزمان
- مرور کارآمد
- کاهش فاصله تدریس و یادگیری مطلب و مرور آن
- کاهش اثر تداخل مطالب با ایجاد فواصل کوتاه زمانی
- یادگیری با استراحت
- ساماندهی کردن مطالب
- رمزگردانی معنادار
- مطالعه چندحسی
- پس‌خبا (پیش‌خوانی، سؤال کردن، خواندن، به خود پس دادن، آزمون)
- چند روش حرکتی هنگام مطالعه
- بسط معنایی
- تمایزبخشی
- یادگیری به زبان خودمان
- آزمون‌های مکرر

آزمونک: روان‌شناسی

۱- کدام گزینه از سطوح تفکر (شناخت عالی) نمی‌باشد؟

(دانشمند - شوش)

(۱) استدلال

(۲) قضاوت

(۳) توجه

(۴) تصمیم‌گیری

۲- فرایندی که از طریق آن، محرک‌های مورد توجه را بازشناسی و به آن‌ها معنا می‌بخشیم کدام است؟

(حضرت مریم - خرم‌آباد)

(۱) ادراک

(۲) احساس

(۳) توجه

(۴) استدلال

۳- شاهین کیف خود را کنار میز تحریر قرار می‌داد اما به تازگی جای کیفش را تغییر داده و آن را داخل کمد قرار می‌دهد بعد از مدتی، زمانی

که می‌خواست کیفش را بردارد آن را در کنار میز جست‌وجو کرد با توجه به این مثال بگویید کدام عامل موجب ایجاد فراموشی شده است؟

(شهید بهشتی - سمنان)

(۱) تداخل اطلاعات

(۲) عوامل عاطفی

(۳) رمزگردانی نادرست

(۴) مشکلات مربوط به بازیابی

۴- مهمترین علت فراموشی در حافظه کوتاه‌مدت چیست؟

(۲) محو شدن اطلاعات به دلیل گذر زمان

(۱) محو شدن اطلاعات به علت پردازش اطلاعات

(۳) محو شدن اطلاعات به علت عدم توجه به آن

(۴) محو شدن اطلاعات به دلیل حسی بودن آن

۵- ابتدایی‌ترین و شاخص‌ترین جنبه رشد، رشد ... است.

(۱) جسمانی - حرکتی

(۲) حرکتی

(۳) روانی

(۴) هیجانی

پاسخ تشریحی

۱- گزینه «۳»:

شناخت عالی شامل: استدلال، قضاوت، حل مسئله و تصمیم‌گیری است.

۲- گزینه «۱»:

توضیح درباره ادراک است..

۳- گزینه «۴»:

مشکل شاهین مربوط به عدم توان بازیابی است.

۴- گزینه «۲»:

گذر زمان عامل مهم فراموشی اطلاعات است.

۵- گزینه «۱»:

ابتدایی‌ترین و شاخص‌ترین جنبه رشد، جسمانی - حرکتی است.

درسنامه

عربی زبان قرآن: نگین مرسلی

حال: کلمه یا جمله‌ای که حالت اسم معرفه قبل خود را بیان می‌کند و به آن اسم معرفه صاحب حال می‌گویند.

حال بر سه قسم است:

۱- مفرد ۲- حال جمله فعلیه ۳- حال جمله اسمیه

حال مفرد: اسمی نکره و منصوب

نکته ۱: حال باید با صاحب حال خود از نظر جنس و تعداد مطابقت داشته باش

نکته ۲: مصدرها حال نمی‌توانند باشند

نقش‌هایی که ممکن است با حال اشتباه گرفته شود: ۱- صفت ۲- مفعول ۳- خبر افعال ناقصه

نکته ۳: حال نکره است و صاحب حال معرفه است.

حال جمله فعلیه: فعلی که حالت اسم معرفه قبل خود را بیان کند به آن فعل حال جمله فعلیه می‌گویند.

مثال: جاء طالب و یضحک دانش آموز وارد شد در حالی که می‌خندید

دخلت البيت و أُمی تطبخُ وارد خانه شدم در حالی که مادرم غذا می‌پخت

حال جمله اسمیه: هر گاه یک جمله اسمیه (مبتدا + خبر) حالت اسم معرفه قبل خود را بیان کند به آن حال جمله اسمیه می‌گویند.

که همیشه با واو می‌آید که به آن واو حالیه گفته می‌شود.

مثال: رأیت فلاح و هو یجمع المحصول

با توجه به مثال بعد از واو حالیه ضمیر می‌آید و بعد از ضمیر حال اسمیه آورده می‌شود.

آزمونک: عربی، زبان قرآن

۱- کم عبارة لها فعل حُذِفَ فاعله؟

الف) للغراب صوتٌ تُحَرَّبُ به بقية الحيوانات!

ب) يُخْلِصُ المؤمن من عذابِ الآخرة عمله!

ج) تتزيّن أعيننا بمشاهدة جمالِ محمد (ص) في الجنة!

د) إن بعضاً من حيوانات تُعرف حتّى الآن تعلم كيف تستعمل العشب!

(۱) واحد

(۲) إثنان

(۳) ثلاثة

(۴) أربعة

۲- عَيْنُ الْجَارِ وَالْمَجْرُورُ بِمعنى الفعل في الفارسيّة:

(۱) النَّاسُ عَلَى دِينِ مُلُوكِهِمْ!

(۲) الْحَقِيقَةُ عَلَى الْمُنْضَدَةِ!

(۳) عَلَى عَيْنِي يَا أُمِّي الْعَزِيزَةُ!

(۴) عَلَيْكُمْ بِمَدَارَاةِ النَّاسِ!

۳- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي اسْتِخْدَامِ الْأَفْعَالِ مَعَ «نُونِ الْوَقَايَةِ»:

(۱) يُضْرِبُنِي

(۲) يُصْبِحُنِي

(۳) تُقَدِّمُنِي

(۴) إِنْتَقِلْنِي

۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ عَنْ «إِنَّ» فِي الْآيَةِ الشَّرِيفَةِ: «إِنَّ اللَّهَ يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ»

(۱) «إِنَّ» يُوَكِّدُ كَلِمَةَ «اللَّهُ»!

(۲) «إِنَّ» يُوَكِّدُ فِعْلَ «لَا يُضِيعُ»!

(۳) «إِنَّ» يُوَكِّدُ عِبْرَةَ «لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ»!

(۴) «إِنَّ» يُوَكِّدُ الْجُمْلَةَ بِكَامِلِهَا!

۵- عَيْنُ الْحَالِ لَا تَصِفُ حَالَةَ الْفَاعِلِ:

(۱) عَلَى سَطْحِ الْمَاءِ عِنْدَمَا تَسْقُطُ الْحَشْرَةُ حَيَّةٌ تُبْلَغُ بِسُرْعَةٍ!

(۲) إِذَا أَذْنَبَ وَهُوَ يَضْحَكُ دَخَلَ النَّارَ وَهُوَ يَبْكِي!

(۳) إِنَّهَا تُطْلِقُ الْقَطَرَاتِ مِنْ فَمِهَا إِلَى الْهَوَاءِ مُتتَالِيَةً مِثْلَ السَّهْمِ!

(۴) قَدْ عَاشَ الْمُتَكَاسِلُ فِي الْمَجْمَعِ خَاسِراً وَبَعِيداً عَنِ الْخَيْرَاتِ!

پاسخ تشریحی

۱- گزینه «۲»:

صورت سؤال عبارت‌هایی را می‌خواهد که در آن فعل‌هایی وجود داشته باشد که فاعلشان حذف شده باشد. (فعل مجهول باشد) در عبارت «الف» فعل «تَحَدَّرَ» و در عبارت «د» فعل «تُعَرَفَ» مجهول هستند.

۲- گزینه «۴»:

«علیکم» در گزینه «۴» جار و مجروری است که معنای فعل پیدا کرده است (بر شما واجب است) در حالی که حرف «علی» در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» به معنای (بر - بر روی) می‌باشد.

۳- گزینه «۳»:

دقت کنید «نون وقایه» هیچ گاه با فعل مجهول، فعل لازم و اسم همراه نمی‌شود، بلکه همواره به یک فعل متعدی می‌چسبد؛ زیرا ضمیر «ی» بعد از نون وقایه باید نقش مفعول را برای فعل داشته باشد. در گزینه «۱»، «يُضْرَبُ» فعلی مجهول است، در گزینه‌های «۲» و «۴» نیز فعل‌های داده شده، متعدی نیستند و نمی‌توانند مفعول داشته باشند.

۴- گزینه «۴»:

«إِنَّ» تمام جمله اسمیه بعد از خود را تأکید می‌کند و منحصر به اسم یا فعل بعد از خود نمی‌شود، بنابراین گزینه «۴» صحیح است.

۵- گزینه «۳»:

در این گزینه، «متتالیه» حال برای توصیف حالت «القطرات» است که مفعول جمله است، نه فاعل. (ترجمه: او قطرات را از دهانش به هوا پی‌درپی مثل تیر رها می‌کند!)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «حیة» حال برای توصیف حالت «الحشرة» (فاعل جمله) است.

گزینه «۲»: جمله حالیه «و هو یضحک» یا «و هو یبکی» برای توصیف حالت فاعل جمله آمده‌اند.

گزینه «۴»: «خاسراً» حال است که حالت «المتکاسل» (فاعل جمله) را توصیف می‌کند.

درسنامه

تاریخ: فاطمه عزیزی

اقتصاد و معیشت در عصر باستان:

کشاورزی و دامداری: ۱- ایجاد قنات و سد ۲- مالکیت زمین و دام : خاندان شاهی ۳- واستریوشان سالار راه و حمل و نقل: ۱- جاده شاهی (اتصال شوش به سارد) ۲- کشف راه‌های دریایی (کانال سوزن) ۳- چاپارخانه پول، اوزان و مقیاس‌ها: ۱- پایاپای ۲- سکه طلایی داریوش (دریک) ۳- حفظ واحدهای اندازه‌گیری ایلامیان صنعت و تجارت: ۱- کارگاه‌های شاهی گندی شاپور ۲- روابط بازرگانی با سرزمین‌های دور ۳- جاده ابریشم درآمدها و مخارج: مالیات‌ها (۱- مالیات کشاورزی و دام ۲- مالیات پیشه وران ۳- مالیات سرانه و ...)

دین و اعتقادات:

آریایی‌ها: ۱- چند خدایی ۲- بغ (خدا) + اهوره (سرور) + امرتا (بی مرگ) ۳- تقدس آب و آتش و خاک **مادی‌ها:** ۱- اعتقاد به اهوره مزدا و میترا ۲- مغ: روحانیون مادی ۳- در آمیختن تعالیم زرتشت با باورهای کهن. **هخامنشیان:** ۱- آزادی دینی در قلمرو حکومت ۲- تکریم خدای بابل، مردوک توسط کوروش کبیر **اشکانیان:** ۱- گردآوری اوستا توسط بلاش یکم ۲- راه‌یابی ایزدمهر به آسیای صغیر ۳- راه‌یابی دین بودا به ایران **سلوکیان:** ۱- تلاش برای ترویج فرهنگ یونانی ۲- پرستش خدایان مهر و آناهیتا ۳- ساخت معابد برای آناهیتا **ساسانیان:** ۱- رسمی شدن دین زرتشت ۲- دانشنامه دینکرد ۳- کتاب بندش ۴- آیین مانوی ۵- اوستا به پهلوی.

آتشکده‌ها:

۱- آتشکده آذر برزین مهر در خراسان (کشاورزان) ۲- آتشکده آذرگشنسپ در آذربایجان (شاهان) ۳- آتشکده آذرفرنبغ (موبدان) ***دین زرتشتی:*** اهوره مزدا + امشاسپندان (جاودانان مقدس) + دو مینوی خوب و بد+پندار نیک، گفتار نیک و کردار نیک+ اوستا ***کتاب اوستا:*** نوشته شده بر پوست گاو + سوختن در آتش‌سوزی تخت جمشید+گردآوری اوستا توسط بلاش یکم+ نگارش به خط اوستایی در زمان شاپور دوم.

زبان، علم و آموزش:

زبان: ۱- کهن (اوستایی و فارسی باستان) ۲- میانه (پارتی، پهلوی اشکانی و فارسی میانه: پهلوی ساسانی) ۳- فارسی نو **ادبیات:** ۱- داستان هزار و یک شب (برگرفته از هزار افسان) ۲- درخت آسوریک و یادگار زیریران و بیژن و منیژه (اصل: پارتی) **آموزش:** ۱- تعلیم و تربیت عمومی در خانه ۲- ادامه‌دهنده حرفه پدران ۳- موبدان: آموزگاری **علوم و مراکز آموزش عالی:** ۱- جنبش علمی در زمان خسرو انوشیروان ۲- دانشگاه جندی شاپور در حوالی دزفول

هنر و معماری:

معماری: کاخ شاهی و آرامگاه کوروش + کاخ آپادانا + تخت جمشید + بقایای شهر نسا، صد دروازه (دامغان) + معبد آناهیتا + کوه خواجه + کاخ شهر هترا (الحضر) + کاخ اردشیر + کاخ تیسفون + طاق بستان **هنرهای ظریف:** فلزکاری + سنگ نگاره‌ها (سنگ‌نگاره‌های هخامنشی برگرفته از آشوریان) + نقاشی + پیکر سازی **بافتندگی:** در اوج بودن + قالی پازریک + قالی بهارستان (غنیمت گرفته شده توسط اعراب با تصرف کاخ تیسفون) **موسیقی:** دوران درخشان (ساسانی) + گوسان‌ها، خنیاگرها، رامشگرها (نوازندگان و خوانندگان) **شهرسازی:** هگمتانه، کنگاور، اسپدانه (اصفهان)، بیستون (مادی‌ها)، پاسارگاد، شوش، تخت جمشید (هخامنشیان)، شهر نسا و صد دروازه، کنگاور استان کرمانشاه، سیستان و موصل عراق (اشکانیان) + فیروزآباد فارس (گور) و تیسفون (ساسانی)

تحولات تاریخ نگاری دوره معاصر:

- ۱- تاریخ نگاری سنتی و میراث تاریخی: الف) ویژگی: ۱- تکلف ۲- تحلیل کم ۳- صرفاً شرح فرمانروایان و امور سیاسی و نظامی (ب) منتقدین: خاوری شیرازی، میرزا محمد جعفر خورموجی، محمدحسن خان اعتماد السلطنه و آخوند زاده.
- ۲- تاریخ نگاری معاصر: الف) زمینه های پیدایش: جنگ های ایران و روسیه + ترجمه آثار اروپایی در زمان عباس میرزا. (ب) روش: تحقیق علمی + بهره برداری از اسناد + گزارش ساده و علمی (ج) بینش: همه جنبه های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی و اجتماعی و ...

گونه های منابع تاریخی در دوره معاصر:

- ۱- کتاب ها (تاریخی، سفرنامه و خاطرات و ...) ۲- نشریات (روزنامه ها و مجلات) ۳- اسناد و منابع آرشیوی ۴- بناها ۵- ابزارها

نام سلسله:	اقدامات و وقایع مهم
افشاریان:	- نادرشاه افشار و سه شرط او برای به دست گیری سلطنت (شورای دشت مغان) - جانشین: نوه او شاه رخ - استخدام جان التون انگلیسی - عدم توجه به نظام اداری و اقتصادی - ساخت کاخ خورشید در کلات
زندیان:	- از طوایف لر - پایتخت: شیراز - وکیل الرعایا: کریمخان زند - سقوط حکومت: لطفعلی خان - رونق اقتصادی و برقراری آرامش - مکتب بازگشت ادبی - مکتب نقاشی شیراز - عدم گشایش روابط با انگلیس و فرانسه
قاجار	- آقامحمدخان قاجار: بنیان گذار - پایتخت: تهران - بستن معاهده هایی با انگلستان و روسیه و فرانسه و عثمانی - دو دور جنگ با روسیه - استبداد داخلی حکومت - دادن امتیازات اقتصادی فراوان به بیگانگان

جهان در آستانه دوران معاصر	الف) حکومت های مسلمان در گرداب مشکلات:
	۱- عثمانی، امپراطوری بیمار ۲- گورکانیان هند، اسیر استعمار غربی
	ب) اروپا و آمریکا: انقلاب و استعمار:
	۱- انگلستان، انقلابی برای نظام مشروطه ۲- آمریکا در راه استقلال ۳- فرانسه، انقلابی برای آزادی و برابری ۴- روسیه در مسیر توسعه طلبی نظامی

اوضاع اجتماعی	اوضاع اقتصادی	اوضاع علمی و فرهنگی
- شیوه زندگی روستایی - شیوه زندگی ایلیاتی - شیوه زندگی شهری	- شیوه سهم بری دهقانی - شیوه تولید خرده کالایی - شیوه تولید شبانکارگی - صنعت فرش	- مراکز علمی و آموزشی - نقاشی و تعزیه - تئاتر و نمایش کمدی - معماری

- زمینه‌های نهضت مشروطه:**
- ۱- از دست رفتن بخش‌هایی از سرزمین ایران
 - ۲- غلبه استعمار بر مملکت
 - ۳- استبداد دستگاه حاکم
 - ۴- مخالفت‌های مردم و علما با استبداد و استعمار
 - ۵- ورود اندیشه‌های جدید (الف: روزنامه‌ها ب: آثار روشنفکران)
- آغاز حرکت مردم علیه استبداد و پیروی نهضت مشروطه**
- ۱- ماجرای نوز بلژیکی
 - ۲- نارضایتی مردم ایالت‌ها
 - ۳- ماجرای بانک استقراضی روس
 - ۴- افزایش نرخ قند
 - ۵- مهاجرت صغری
 - ۶- مهاجرت کبری

خواسته‌های مردم در مهاجرت کبری	خواسته‌های مردم در مهاجرت صغری
- برکناری عین‌الدوله از صدارت - فراهم کردن زمینه برای بازگشت مهاجران به تهران - ایجاد عدالتخانه - تشکیل دارالشورا (مجلس نمایندگان)	- ایجاد عدالتخانه (دادگستری) در همه شهرها، برای رسیدگی به شکایت‌های مردم و برقراری عدالت در جامعه - عمل به قانون اسلامی، به‌طور دقیق و به دور از ملاحظه‌های شخصی.

*** پیروزی انقلاب مشروطه در ۱۴ مرداد ۱۲۸۵ ش + تدوین قانون اساسی + سلطنت محمدعلی شاه و مخالفت با مشروطه + تدوین متمم قانون.**

اهداف روسیه در انقلاب مشروطه:	اهداف انگلستان در انقلاب مشروطه:
- جلوگیری از نفوذ انگلیس که در لباس مشروطه‌خواهی، از مشروطه طلبان حمایت می‌کرد. - کمک به محمدعلی شاه که طرفدار روس بود؛ - پیشگیری از قیام ملت‌های منطقه قفقاز برای گرفتن آزادی، تحت تأثیر پیروزی مشروطه‌خواهان در ایران.	- افزایش اعتبار خود در ایران، برای دستیابی به موقعیتی بهتر یا برابر با روسیه. - به قدرت رساندن مهره‌های انگلیسی در دستگاه حاکم و مجلس. - محافظت از مرزهای هندوستان و سایر مستعمرات انگلستان در منطقه.

قرارداد ۱۹۰۷: بر اساس این قرارداد روس و انگلیس، با پادرمیانی فرانسه که از قدرت روزافزون آلمان بیمناک بود، ایران را به سه منطقه تقسیم کردند. منظور از این کار هم آن بود که دو دولت تا حدودی از یکدیگر فاصله بگیرند و از برخوردهای احتمالی بین آنها، جلوگیری شود.

وقایع دیگر:

- ۱- به توپ بستن مجلس (توسط لیاخوف روسی) و استبداد صغیر (محمدعلی شاه)
- ۲- مقاومت مردم (مشروطه‌خواهان گیلان و بختیاری‌های اصفهان و ستارخان و باقرخان و دیگر مردم ایران)
- ۳- دور دوم مشروطه (همراه با اختلافات میان مشروطه‌خواهان و دخالت‌های انگلستان و روسیه)
- ۴- شهادت شیخ فضل الله نوری
- ۵- تلاش نمایندگان مجلس برای استقلال کشور و اختلافات داخلی حزب‌های دموکرات و اعتدالیون و استخدام تعدادی کارشناس از کشورهای دیگر، منجر به حمله نظامی روس به ایران شد و انگلستان و روسیه قرارداد ۱۹۰۷ را اجرا نمودند.

آزمونک: تاریخ

۱- جاهای خالی را پر کنید.

«آتشکده مخصوص پادشاهان و آتشکده ویژه موبدان و آتشکده خاص کشاورزان بوده است»

(۱) آذر فرنبغ - آذر گشنسپ - آذر برزین مهر

(۲) آذر گشنسپ - آذر فرنبغ - آذر برزین مهر

(۳) آذر برزین مهر - آذر فرنبغ - آذر گشنسپ

(۴) آذر گشنسپ - آذر برزین مهر - آذر فرنبغ

۲- از کدام یک از وقایع زیر، تحت عنوان اولین جرقه نهضت مشروطه در ایران یاد می‌شود؟ (آزمون کانون - ۱۴۰۰)

(۱) اخراج سه تن از علمای کرمان از شهر

(۲) پیروزی مردم در نهضت تنباکو

(۳) اعتراض مردم در ماجرای نوز بلژیکی

(۴) مهاجرت روحانیون به شهر ری

۳- در چه دوره‌های از تاریخ ایران، اوستا به زبان پهلوی ترجمه و شرح و تفسیرهایی بر آن نوشته شد و مانی از چه کسی اجازه گرفت که

عقاید خود را تبلیغ کند و در زمان کدام شاه زندانی و اعدام شد؟ (آزمون کانون - ۹۶)

(۱) ساسانیان - مهرداد دوم - مهرداد یکم

(۲) ساسانیان - شاپور یکم - بهرام یکم

(۳) اشکانیان - شاپور یکم - بهرام یکم

(۴) اشکانیان - مهرداد یکم - مهرداد دوم

۴- داستان «بیژن و منیژه» ریشه در کدام دوره تاریخ ایران باستان دارد؟ (آزمون کانون - ۱۴۰۱)

(۱) مادى

(۴) ساسانى

(۳) اشکانى

(۲) هخامنشى

۵- کدام یک از موارد زیر، از خواسته‌های مهاجران در جریان مهاجرت کبری نمی‌باشد؟ (آزمون کانون - ۱۴۰۰)

(۱) ایجاد عدالتخانه

(۲) تشکیل مجلس نمایندگان

(۳) عمل به قانون اسلامى

(۴) برکناری عین‌الدوله از صدارت

پاسخ تشریحی

۱- گزینه «۲»:

سه آتشکده آذربایجان مهر در خراسان، مخصوص کشاورزان، آذرگشنسپ در آذربایجان، ویژه شاهان و آذر فرنیغ در فارس، خاص موبدان، بزرگ‌تر و شکوهمندتر از دیگر آتشکده‌ها بودند.

۲- گزینه «۳»:

در واقع ماجرای نوز بلژیکی اولین جرعه نهضت مشروطه بود.

۳- گزینه «۲»:

در عصر ساسانیان، اوستا به زبان پهلوی ترجمه و شرح و تفسیرهایی بر آن نوشته شد. مانی از شاپور یکم اجازه گرفت که عقاید خود را تبلیغ کند. موبدان به شدت با آیین مانوی مخالف بودند؛ سرانجام در زمان بهرام یکم، مانی به زندان افتاد و اندکی بعد اعدام شد.

۴- گزینه «۳»:

به نظر برخی زبان‌شناسان برخی داستان‌های شاهنامه مانند داستان بیژن و منیژه اصل و ریشه اشکانی دارند.

۵- گزینه «۳»:

مهم‌ترین خواسته‌های مهاجران در مهاجرت کبری، عبارت بودند از: برکناری عین‌الدوله از صدارت، فراهم کردن زمینه برای بازگشت مهاجران به تهران، ایجاد عدالتخانه، تشکیل دارالشورا (مجلس نمایندگان).

درسنامه

جغرافیا: صبا صفایی

مروری بر گذشته:

انواع سکونتگاه: ۱- سکونتگاه عشایری ۲- روستا ۳- شهر

تعریف انواع سکونتگاه‌ها:

- **عشایر:** در این نوع، سکونت و یکجانشینی دائم دیده نمی‌شود و آن‌ها به طور مستقیم از منابع طبیعی استفاده می‌کنند. روستا: محلی است که فعالیت اغلب ساکنان آن به زمین وابسته است و بیشتر به کشاورزی اشتغال دارند. شهر: هر یک از نقاط جغرافیایی است که دارای مصوبه هیئت دولت بوده و دارای شهرداری باشد.

اشکال شهرها:

- **شهر شعاعی (ستاره‌ای):** شهرداری یک مرکز اصلی است و خیابان‌ها و شبکه‌های مهم از آن منشعب می‌شوند.
- **شهر شطرنجی:** یک شبکه مستطیل شکل از راه‌های ارتباطی، زمین‌های شهر را به بلوک‌ها و قطعات همسان تقسیم می‌کنند.
- **شهر خطی:** شهری که حول محورهای ارتباطی (ریلی و جاده‌ای) و یا در امتداد رود، دریا و دریاچه به صورت خطی شکل گرفته است.

نکته: نقش سکونتگاه‌ها در چهره و سیمای آن‌ها منعکس می‌شوند و ممکن است در طول زمان تغییر کنند یا تکامل و توسعه یابند.

درس ۱۰:

اقتصاد علمی است که انسان برای تامین نیازهای خود به آن‌ها توجه می‌کند. برای پیشرفت و توسعه اقتصادی باید از تمام توان مالی موجود بهره جست.

کشاورزی:

رابطه بین انسان و محیط طبیعی به منظور برطرف کردن نیاز به غذا در انسان را، **کشاورزی** می‌نامند.

کشاورزی از فعالیت‌های اساسی و زیربنایی در اقتصاد ایران است.

تنوع آب و هوایی در ایران موقعیت مساعدی برای تولید انواع محصولات زراعی فراهم آورده است.

باغداری: اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه سبب ایجاد تنوع در تولیدات باغی شده است.

استفاده از کشت گلخانه‌ای و مزایا: ۱- کاهش مصرف آب ۲- تولید در طول سال و همه جا ۳- کنترل بهتر وضعیت کشت

دامداری: گستردگی کشور در عرض جغرافیایی تنوع اقلیمی و گونه‌های گیاهی، وضعیت مناسبی را برای پرورش انواع دام فراهم کرده است و روند رو به رشد صنایع تبدیلی، وجود نیروی انسانی متخصص و ماهر و استفاده از روش علمی در مجموع، باعث رشد این بخش از اقتصاد شده است.

صنعت و معدن:

مجموعه فعالیت‌هایی است که به تغییر شکل فیزیکی یا شیمیایی مواد مختلف اولیه و تبدیل آن‌ها به محصولات جدید منجر می‌شود.

انواع صنایع:

- **دستی:** فرش دستبافت ایران از صنایع دستی مهم است و یکی از صادرکنندگان عمده آن در جهان ایران است.
 - **ماشینی:** شامل صنایع نفت و گاز و پتروشیمی، فلزات اساسی، خودروسازی، ماشین سازی، صنایع شیمیایی و صنایع غذایی می‌شود.
 - **دفاعی:** این صنایع وظیفه طراحی و تولید تجهیزات تجهیزات نظامی برای نیروهای مسلح را عهده‌دار است.
- معادن:** ایران یکی از کهن‌ترین تمدن‌های جهان در کشف معدن است. بخش معدن از بخش‌های مهم اشتغال در کشور ماست. استان‌های یزد، کرمان و اصفهان بیشترین شاغلان بخش معدن کشور را دارند.
- عدم تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی در سطح کشور نشان می‌دهد به توان و ظرفیت‌های محیطی ایران به طور کامل توجه نشده است.

خدمات:

به زنجیره فعالیت‌های مالی، مدیریتی، بهداشتی ... که به طور مستقیم در بهبود کیفیت و کمیت تولیدات موثرند، خدمات می‌گویند.

حمل و نقل: زیربنای توسعه اقتصادی براساس سیستم حمل و نقل و ارتباطات مناسب آن شکل می‌گیرد. راه‌ها رگ حیاتی جامعه هستند تا بتوان از ظرفیت‌های همه مناطق استفاده کرد.

آموزش و پرورش: نهاد آموزش و پرورش از مهم‌ترین نظام‌های اجتماعی هر جامعه محسوب می‌شود و رسالت این نهاد افزایش سطح آگاهی و نگرش افراد در جامعه است.

تجارت و بازرگانی: ایران به دلیل موقعیت استراتژیکی ویژه از نظر تجارت قدمت دارد.

گردشگری: گردشگری در ردیف شغل‌های پردرآمد، پاک و کم هزینه است که اشتغال‌زایی، توسعه و رونق برای کشور میزبان دارد.

آزمونک: جغرافیا

۱- کدام گزینه از عوامل ایجاد وضعیت مناسب برای دامداری در ایران نیست؟

(۱) گسترده‌گی در عرض جغرافیایی

(۲) رشد صنایع تبدیلی

(۳) اختلاف حرارت روزانه و سالانه

(۴) تنوع اقلیمی

۲- کدام گزینه از مزیت کشت گلخانه‌ای نیست؟

(۱) کاهش مصرف آب

(۲) حفظ گونه‌های گیاهی در معرض انقراض

(۳) تولید در همه سال و در همه جا

(۴) کنترل بهتر وضعیت کشت

۳- شهر باستانی بیشاپور در شمال غربی کازرون، در چه زمانی و به چه علتی از بین رفت؟

(۱) قرن ۷ هجری - جنگ و بیماری

(۲) قرن ۸ هجری - سیل

(۳) قرن ۷ هجری - جنگ و بیماری

(۴) قرن ۸ هجری - سیل

۴- کدام عامل موجب شکل‌گیری اولین شهرها شد؟

(۱) نزدیکی به منابع آب

(۲) نیاز انسان به کشاورزی و دامداری

(۳) تقسیم کار در روستاها و شکل‌گیری تجارت

(۴) افزایش جمعیت روستاها

۵- کدام گزینه توضیح شکل شهرهای شطرنجی است؟

(۱) شهری که حول محورهای ارتباطی است.

(۲) شهری که دارای یک مرکز اصلی است.

(۳) شهری که به شکل یک شبکه مستطیل از راههای ارتباطی است.

(۴) شهرهایی که در کوهپایه و به شکل پلکانی هستند.

پاسخ تشریحی

۱- گزینه «۳»:

این گزینه از عوامل ایجاد تنوع فراوان در باغداری است.

۲- گزینه «۲»:

سه گزینه دیگر از مزایای کشت گلخانه‌ای هستند.

۳- گزینه «۱»:

این شهر در قرن ۷ هجری و در اثر جنگ و بیماری از بین رفت.

۴- گزینه «۴»:

افزایش جمعیت در روستاها موجب شکل‌گیری اولین شهرها شد.

۵- گزینه «۳»:

شهرهای شطرنجی شهرهایی هستند دارای یک شبکه مستطیل شکل از راه‌های ارتباطی.

منطق و فلسفه : امیر محمد حسینی

درسنامه

- جامعه آتن در زمان سقراط و افلاطون به خدایان متعدد اعتقاد داشتند و هر کدام از آنها را منشا یکی از واقعیت‌های هستی می‌دانستند مثلاً زئوس را خدای آسمان و باران آپولون خدای خورشید و هنر و موسیقی و آرتمیس خدای عفت و خویشتن داری. این اعتقاد چنان محکم و ریشه‌دار بود که مخالفت با خدایان مجازات طرد شدن و حتی گاهی مرگ به همراه داشت
- جرم سقراط بی اعتقادی به خدایان و سخن گفتن از خدایی جدید بود اگرچه گاهی از لفظ خدایان استفاده می‌کرد اما به خدای یکتا اعتقاد داشت و از لفظ خدایان برای ارتباط با جامعه آتن استفاده می‌کرد.
- افلاطون در فضای شرک آلود آتن تصمیم گرفت با دقت بیشتری درباره خدا صحبت کند و به تدریج پندارها را اصلاح نماید
- خدای افلاطون یک خدای مشخص با ویژگی‌های معین است که با چند خدایی یونان تفاوت دارد.
- کار خداوند هدف دار است.
- توصیف آن با خدای ادیان یک سان است.
- پیوسته ثابت است و نه می‌زاید و نه از میان می‌رود نه چیزی را به خود راه می‌دهد دیدنی نیست و از طریق حواس درک نمی‌شود و فقط با عقل می‌توان به آن دست یافت.
- افلاطون ذات خداوند را با مثال خیر توصیف می‌کند که مانند خورشید است و همه حقایق از آن پرتو می‌گیرند اما خود او نیستند.
- او خدا را صانع می‌داند تا نشان دهد نظم جهان از وجودی عاقل سرچشمه می‌گیرد به تعبیری خدا در مرتبه خلقت جهان دمیورژ نام دارد.
- نظم جهان فقط از موجودی عاقل سرچشمه می‌گیرد که خداوند است.
- مثال خیر در جایگاهی قرار دارد که هیچ چیز به آن نمی‌رسد.
- ارسطو: با قدرت استدلال بیشتر خود تلاش کرد برای اثبات مبدا و خدا برهان‌هایی ارائه دهد.
- برهان درجات کمال: هرچا خوب و و بهتری وجود داشته باشد خوب‌ترین و بهترین نیز هست یعنی هرگاه دو موجود مقایسه شوند و بگوییم یکی از آنها بهتر است باید یک بهتری به عنوان ملاک مقایسه باشد تا موجودات به نسبت نزدیکی و شباهت به آن دسته‌بندی شوند.

- برهان مشهور ارسطو برهان حرکت است: وجود حرکت در عالم نیاز به محرکی دارد که خود حرکت نداشته باشد.
- در عالم حرکت وجود دارد.
- پس محرک بلا تحرک هم وجود دارد.
- ارسطو از ویژگی‌های خدا به این چنین نام می‌برد: شریف‌ترین موجود ضرورتاً موجود محرک غیرمحرک دارای حیات تغییر ناپذیر و دارای عالی‌ترین اندیشه
- دوره جدید اروپا: در این دوره نظرات درباره خدا هم تحت تأثیر تجربه‌گرایی یا عقل‌گرایی قرار گرفت.
- دکارت فیلسوف عقل‌گرا اعتقاد داشت من تصویری از موجودی بی‌نا محدود دارم و این تصور نمی‌تواند از خودم که موجودی محدود هستم باشد پس موجود نامحدود و فراتر از ماده‌ایی وجود دارد که این تصور را در ذهن ما قرار داده
- هیوم فیلسوف تجربه‌گرا نظریات فیلسوف سابق را به دلیل عقلگرا بودنشان رد کرد چون معتقد بود عقل ادراک مستقل از تجربه ندارد. از نظر او قوی‌ترین برهان فیلسوفان خدا باور برهان نظم است که از تجربه گرفته شده ولی صرفاً می‌تواند یک خالق و ناظم را اثبات کند ولی نمی‌تواند اثبات کند که این ناظم موجودی ازلی ابدی و نامتناهی است.
- کانت بجای اثبات خدا از طریق برهان‌های عقلانی ضرورت وجود خدا را از راه اخلاقی اثبات کرد.
- به نظر کانت ۱- ما یک وجدان اخلاقی داریم که درستی را به ما نشان می‌دهد ۲- مسئولیت‌پذیری و رعایت اخلاق تنها در جایی معنا دارد که اراده آزاد وجود داشته باشد ۳- اراده آزاد ویژگی جسم نیست بلکه ویژگی روح است ۴- این روح نیاز به جهان نامتناهی و فراتر از ماده‌ایی دارد که در آن به کمال برسد ۵- این جهان نامتناهی نیاز به خدای نامتناهی دارد که آن را خلق کند.
- در نتیجه پذیرش وجود خداوند پشتوانه اختیار و اراده انسان و مسئولیت‌پذیری و اخلاق است و با فرض وجود خداوند (نه خود وجود) زندگی انسان معنا پیدا می‌کند و از پوچی و بی‌هدفی آزاد می‌شود.
- زندگی معنادار هدف و مقصود دارد به فضائل اراسته است فیلسوفان بعد از غلبه تجربه‌گرایی و مادی شدن زندگی انسان به جای اثبات خدا تلاش کردند به ارتباط خدا با معنا داری زندگی بپردازند.
- ویلیام جیمز دلیل پذیرش خدا را در تجربه‌های شخصی می‌دانست و اینکه افراد به هنگام راز و نیاز دچار یک حس معنوی می‌شوند را نشانه‌ایی از حضور و وجود خدا می‌دانست.
- کرکگور ایمان را هدیه ایی الهی می‌دانست که نیازی به توضیح و توجیه ندارد و خدا به هرکس که بخواد آن را می‌بخشد
- در قرن ۲۰ و ۲۱ فیلسوفانی با اعتقاد راسخ به خدا وجود داشتند که به جای اثبات خدا به ارتباط او با زندگی معنادار و دوری از پوچی و بی‌هدفی پرداختند.
- کاتینگهام نویسنده این حوزه اعتقاد دارد پذیرش خدا زندگی و جهان پر آشوب را برای ما تبدیل به پناهگاه امنی می‌کند.

آزمونک: فلسفه و منطق

۱- در کدام گزینه مقدمه ضرورتاً نتیجه را در پی دارد؟

- (۱) علی و رضا پس از بحث و گفت‌وگو به نتیجه رسیدند که گچ می‌تواند طعم شوری بدهد.
(۲) محسن با دیدن دوستش که از یک حادثه آتش سوزی نجات یافته بود به این نتیجه رسید که همه کسانی که در ساختمان بودند، نجات یافتند.

- (۳) بازیکنان تیم ملی قطر همه دو تابعیتی‌اند، پس مهاجم آن‌ها هم دو تابعیتی است.
(۴) علی و محسن هر دو علائم مشابه مریضی را دارند، پس هر دو بیماری یکسانی دارند.

۲- کدام یک از جملات زیر متناقض است و خودش را نفی می‌کند؟

- (۱) هیچ چیزی در ماورا موجود نیست.
(۲) انسان با وجود گستردگی شناخت و فهم خود از جهان، محدودیتی در شناخت دارد.
(۳) می‌توان در همه امور انسان شک کرد.
(۴) نمی‌توان اطلاعاتی را به دیگران منتقل کرد.

۳- هنگامی که صحبت از ذات خداوند و سپس خلق جهان است، کدام نام مدنظر افلاطون است؟

- (۱) صانع - دمیورژ (۲) مثال خیر - دمیورژ (۳) مثال خیر - صانع (۴) صانع - مثال خیر

۴- کدام گزینه به نظر دیوید هیوم نزدیک‌تر است؟

- (۱) عقل تحت هیچ عنوان کارایی ندارد.
(۲) برهان نظم هیچ چیزی را اثبات نمی‌کند.
(۳) عقل فقط در صورتی که در کنار تجربه به کار رود معتبر است.
(۴) برهان نظم توانایی اثبات یک وجود ازلی را دارد.

۵- کدام گزینه اشتباه است؟

- (۱) استقرا تمثیلی یکی از روش‌ها در توضیح و فهم مطالب است.
(۲) استقرا تعمیمی نتیجه کلی دارد.
(۳) در قیاس از کل به جزء می‌رسیم.
(۴) استقرا تعمیمی منبعی قوی برای علوم تجربی است.

پاسخ تشریحی

۱- گزینه «۳»:

صورت سؤال به دنبال مثالی برای استدلال قیاسی است که در گزینه ۳ ذکر شده است. در گزینه ۱ به استقرای تمثیلی، در گزینه ۲ به استقرای تعمیمی و در گزینه ۴ به استقرای تمثیلی اشاره شده است.

۲- گزینه «۴»:

در این گزینه ذکر شده که انتقال اطلاعات ممکن نیست؛ در حالی که همین جمله اطلاعاتی را دارد منتقل می‌کند. پس این گزینه خودش را نفی می‌کند.

۳- گزینه «۲»:

مثال خیر به ذات خداوند و صانع یا دمیورژ به خلق جهان اشاره دارد.

۴- گزینه «۳»:

از نظر هیوم عقل فقط در صورتی که در کنار تجربه به کار رود، معتبر است و برهان نظم فقط وجود یک ناظم و خالق را اثبات می‌کند نه وجود یک موجود ازلی.

۵- گزینه «۱»:

استفاده شدن برای توضیح و فهم مطالب از کاربردهای تمثیل است نه استقرای تمثیلی.

درسنامه

اقتصاد: امیر داورپناه

نقش دولت در اقتصاد چیست؟

- حضور خوب دولت در بازار باعث می‌شود افراد به حقوق یکدیگر تعرض نکنند، برای مثال دارایی‌هایی که برای آن‌ها نیست، تصرف و استفاده نکنند (دولت مانند یک داور عمل می‌کند).
 - دولت امنیت خرید و فروش مبادلات را با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، بهبود می‌بخشد.
 - همچنین دولت تلاش می‌کند با **وضع قوانین و مقرراتی** ویژه در زمینه‌های مختلف، وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم برای مبادله بین افراد را تضمین کند.
 - برای نمونه، لزوم اخذ گواهی معتبر برای شرکت‌های غذایی و دارویی و تأیید صلاحیت افراد برای ورود به شغل‌های مختلف. علاوه بر این، وظیفه تأیید کیفیت یا عدم کیفیت محصولات برعهده سازمان استاندارد است.
- کالای عمومی:** به کالا و خدماتی که توسط افراد زیادی به طور همزمان استفاده می‌شود و شما نمی‌توانید دیگران را از استفاده از آن‌ها محروم کنید گفته می‌شود.

منابع تامین مالی دولت: ۱- مالیات‌ها ۲- سایر درآمدها: فروش دارایی‌های ملی و ایجاد بدهی

۱- **مالیات‌ها:** سه هدف اصلی مالیات عبارت‌اند از:

- ۱- **افزایش درآمد دولت:** اولین و مهم‌ترین هدف مالیات، افزایش درآمد دولت است، در نتیجه هدف اصلی از مالیات بالا بردن درآمد دولت است تا حدی که عملکرد دولت مؤثر واقع شود.
- ۲- **کاهش فعالیت‌های نامناسب و تشویق فعالیت‌های مطلوب:** برای مثال مالیات بر چوبک‌های غذاخوری در چین باعث شد تا درختان جنگلی کمتر قطع شوند و چوبک‌ها نیز کمتر مصرف شوند.
- ۳- **کاهش نابرابری‌ها و فاصله‌های اقتصادی و اجتماعی:** برای کاهش نابرابری و فاصله طبقاتی بین افراد پردرآمد و کم درآمد، از مالیات استفاده می‌شود.

انواع مالیات: ۱- مالیات مستقیم ۲- مالیات غیرمستقیم

- **تفاوت آنها:** در مالیات مستقیم مبلغی به عنوان مالیات از درآمد و دارایی افراد گرفته می‌شود. ولی در مالیات غیرمستقیم، مالیات به صورت بخشی از قیمت کالا از مشتری گرفته می‌شود.
- **الف) مالیات مستقیم:** به دو دسته تقسیم می‌شود: ۱- مالیات بر دارایی ۲- مالیات بر درآمد
- ۱- **مالیات بر دارایی:** اساس آن، ثروت مؤدی (پرداخت‌کننده مالیات) است و مهم‌ترین نوعش، مالیات بر ارث است که از اموال و دارایی‌های فرد فوت شده گرفته می‌شود.
- ۲- **مالیات بر درآمد:** مهم‌ترین نوع مالیات است که اساس آن درآمد افراد و شرکت‌ها (و نه ثروت آن‌ها) است که از هر کدام از انواع درآمدها جداگانه دریافت می‌شود.

(ب) مالیات غیرمستقیم: مهم‌ترین آنها در کشور ما به سه دسته تقسیم می‌شوند:

۱- **عوارض گمرکی و خدماتی:** به عبارتی مالیات هر کشور بر صادرات و واردات کالاهای مختلف است که به آن تعرفه‌های گمرکی هم گفته می‌شود. این نوع مالیات، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها است و علاوه بر اینکه از راه‌های درآمدزایی دولت‌ها است، برای حمایت از صنایع داخلی نیز هستند.

• انواع عوارض درج شده در قبض‌های شهرداری نیز مالیات هستند. شهرداری در مقابل خدماتش، وجوهی مانند عوارض خودرو، دفع پسماند و... دریافت می‌کند.

۲- **مالیات بر مصرف:** مالیاتی که مصرف کنندگان کالاهای خاص در زمان خرید آن کالا (به همراه قیمتش) پرداخت می‌کنند، همچنین وظیفه اصلی و قانونی پرداخت آن به عهده تولیدکنندگان و فروشندگان است، اگرچه در نهایت به وسیله مصرف‌کننده نهایی پرداخت می‌شود.

۳- **مالیات بر ارزش افزوده:** مالیاتی چند مرحله‌ای است که از تفاوت بین ارزش کالا و خدمات عرضه شده با ارزش کالا و خدمات خریداری شده در زمانی مشخص گرفته می‌شود.

این نوع با مالیات با ایجاد شفافیت، دو مزیت را فراهم می‌کند: فرار مالیاتی را کاهش و از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند؛ در نتیجه کالا و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف هستند.

۲- **سایر درآمدهای دولت:** بخش زیادی از درآمدهای دولت از طریق فروش دارایی‌هایی مثل نفت و گاز تأمین می‌شود، که پایدار نیستند؛ زیرا ۱- یا قیمت نفت نوسان می‌کند ۲- یا نفت قابل تحریم است.

• دیگر درآمد ناپایدار دولت ایجاد بدهی با قرض گرفتن از مردم یا شریک کردن آنها در سرمایه گذاری‌هایش است که از سود این طرح‌ها، سودی بین مردم تقسیم می‌کند.

بودجه دولت: برای اداره امور کشور با توجه به درآمدها و هزینه‌ها، دولت‌ها به یک برنامه نیاز دارند که در قالب بودجه ارائه می‌شود. (برنامه یکساله دولت برای خرج کردن با توجه به درآمدها)

تجارت بین‌الملل

دلایلی که باعث مبادله کشورها با یکدیگر می‌شود:

۱- یکسان نبودن منابع و عوامل تولید در کشورها ۲- یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری ۳- تفاوت‌های اقلیمی و آب و هوایی

• این دلایل موجب به صرفه بودن تولید محصولی در یک کشور و صرفه نداشتن در کشوری دیگر می‌شود و همین اختلاف، پایه بده - بستان دو کشور یا صادرات و واردات را تشکیل می‌دهد.

اصل مزیت مطلق و نسبی در تجارت:

• عواملی که قبلاً بیان شد، باعث تغییر توان تولیدی منطقه یا کشوری در مقایسه با منطقه یا کشور دیگر می‌شود و موجب می‌شود تولید یک محصول نسبت به محصولی دیگر مقرون به صرفه‌تر شود و به عبارتی **مزیت اقتصادی** ایجاد کند.

مثالی برای مزیت مطلق و نسبی: (سه کشور ژاپن، کره جنوبی و استرالیا را در نظر بگیرید.)

الف) هر سه کشور به اندازه مساوی نیروی کار، دانش فنی و سرمایه دارند. همچنین همه آنها با قیمت‌های یکسان فقط ماشین و رایانه تولید می‌کنند.

ب) اگر هر سه کشور همه منابعشان را برای تولید ماشین به کار گیرند؛ ژاپن ۵۵ واحد، کره جنوبی ۷۰ واحد و استرالیا ۳۵ واحد تولید می‌کند.

ج) اگر هر سه کشور همه منابعشان را برای تولید رایانه به کار گیرند؛ ژاپن ۸۰ واحد، کره جنوبی ۵۰ واحد و استرالیا ۴۰ واحد تولید می‌کند.

- در نتیجه می‌گوییم ژاپن در تولید رایانه و کره جنوبی در تولید ماشین مزیت مطلق دارند. برای همین بهتر است در محصولی که مزیت دارند، تخصص و تمرکز یابند و محصولاتشان را با یکدیگر مبادله کنند.
- به سراغ کشور استرالیا می‌رویم؛ با این که استرالیا در تولید هیچ محصولی مزیت مطلق ندارد اما در تولید رایانه نسبت به ماشین مزیت نسبی دارد، که یعنی هزینه فرصت تولید رایانه کمتر از هزینه فرصت تولید ماشین است و استرالیا باید بیشتر منابع کمیاب خود را به تولید رایانه اختصاص دهد.

نتیجه رعایت نشدن اصل مزیت های مطلق و نسبی:

- ۱- استفاده نشدن از سرمایه‌ها و منابع به بهترین نحو ممکن که به نوعی هدررفت آنها است. (زیرا منابع کمیاب هستند).
 - ۲- با تولید محصولات کمتر و بی کیفیت‌تر، رفاه جامعه کاهش می‌یابد.
- صادرات کالاها به تولید کنندگان این امکان را می‌دهد که ۱- محصولات خود را در بازارهای بزرگ‌تری بفروشند و ۲- به منظور رقابت با تولید کنندگان دیگر، به تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر وادار شوند.

دلیل برخورد های گوناگون و گاه متعارض دولت‌ها با مسئله تجارت بین الملل:

- ۱- هر کشور ممکن است مشکلات خاص خود را داشته و با مشکلات کشورهای همسایه تفاوت داشته باشد.
- ۲- آرمان‌ها و چشم‌اندازهای سیاسی و اجتماعی و فرهنگی کشورها ممکن است تفاوت داشته باشد.

دلایل وضع تعرفه های گوناگون بر واردات برخی از کالاها:

- ۱- حمایت از صنایع داخلی خود ۲- کاهش وابستگی اقتصادی کشورها در جهت گسترش روابط اقتصادی شان با کشورهایی که دیدگاه های سیاسی نزدیکی دارند، چه می‌کنند؟ ۱- وضع پیمان های تجاری ۲- کاهش تعرفه‌ها
- ممکن است با بروز اختلافات سیاسی یا اقتصادی تعرفه‌ها برقرار و پیمان‌های قبلی نقض شوند.
- برای مثال انگلستان در سال ۱۷۰۱، برای حمایت از صنعت منسوجات داخلی در مجلس قانونی تصویب کرد که براساس، واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی را به کشور ممنوع کرد.
 - در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم، برای تقویت و حمایت از صنایع داخلی، کشورهای آلمان و آمریکا و اروپای شرقی تعرفه‌های حمایتی متعددی را بر کالاهای وارداتی وضع کردند.
 - در بازه بین دو جنگ جهانی کارگران و تولید کنندگان، کنگره آمریکا را متقاعد کردند که تعرفه‌های گمرکی را تا ۵۲ درصد افزایش دهد که البته بقیه کشورها نیز به تلافی این کار تجارت خود را با آمریکا کاهش دادند. آمریکا دوباره در دهه ۷۰ قرن بیستم به سیاست‌های حمایت‌گرایانه در مقابل تجارت آزاد روی آورد.

سازمان‌های بین‌المللی مجموعه‌ای از این پیمان‌های تجاری بود که در قرن بیستم به وجود آمد.

- برای مثال تشکیل **کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز)** در سال ۱۹۴۴ که نتیجه آن تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود.

- همچنین در سال ۱۹۹۷، ۲۳ کشور برای حفظ روابط تجاری و جلوگیری از اقدامات جنایت‌کارانه کشورها علیه یکدیگر قراردادی غیر رسمی بین خود امضا کردند که به نام **قرارداد گات** مشهور شد.

- آمریکا، کانادا و مکزیک در سال ۱۹۹۲ پیمان تجارت آزاد مشهور به **پیمان نفتا** را امضا کردند.

مهم‌ترین موارد نقض پیمان‌های تجاری توسط دولت آمریکا: ۱- خروج از توافق آب و هوایی پاریس ۲- خروج از توافق برجام ۳- خروج از توافق نامه آسیا - پاسیفیک ۴- خروج از پیمان جهانی سازمان ملل برای بهبود وضعیت مهاجران و پناهندگان

جنگ‌های تجاری و تحریم‌های اقتصادی

- اگرچه تجارت خارجی و تمرکز بر مزیت‌های مطلق یا نسبی مزایای فراوانی دارد، اما باید توجه داشت به قدرت و استقلال کشور آسیب نرسد، وگرنه کشورها نیز دچار تمام مشکلات کشورهای وابسته می‌شود.

- جنگ‌ها و تحریم‌های اقتصادی و رفتار خودخواهانه برخی کشورها باعث شده تا اقتصاددانان به اهمیت **خودکفایی** در برخی از تولیدات داخلی و تامین نکردن آن‌ها از خارج تأکید کنند.

- وابسته بودن در تأمین کالاهای راهبردی و ضروری مانند دارو، غذا و محصولات کشاورزی، صنایع نظامی و دفاعی و حوزه انرژی می‌تواند موجب بهانه‌جویی و سلطه رقیب یا دشمن و نهایتاً **ضعف و وابستگی** شود.

- زندگی عموم انسان‌ها در جامعه شهری به دلیل ۱- **تخصص‌گرایی** و ۲- **تولید بر اساس مزیت**، اقتصادی تک‌محصولی است.

- اما این نوع اقتصاد در فضای جهانی شکننده و آسیب‌پذیر است زیرا در مواقع بحرانی امکان تاب‌آوری و انعطاف‌پذیری مقابل تکانه‌ها، مشکلات و تحریم‌ها را ندارد.

چگونه یک کشور می‌تواند به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی نزدیک شود؟

(۱) گوناگون کردن راه‌های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی

(۲) فاصله گرفتن از وضعیت تک محصولی

(۳) فراهم کردن امکان تأمین برخی نیازهای مهم و اساسی با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی

(۴) توجه بیشتر به علم و فناوری و اقتصاد دانش بنیان

کشورها در جهت افزایش استقلال و اقتدار اقتصادی برای تعامل قدرتمند با دیگران، ناچارند میان بهره‌برداری از مزیت‌های موجود از سویی و خلق مزیت‌های جدید دست به انتخاب بهینه بزنند که البته این انتخاب به عواملی مانند **موقعیت رقبا و میزان اعتماد**

ما به آنها، منابع و امکانات طبیعی و انسانی، **موقعیت صنایع داخلی** و نیز **وضعیت بازار و قیمت‌ها** بستگی دارد.

آزمونک: اقتصاد

۱- هریک از موارد زیر مرتبط با کدام یک از عوامل روی آوردن کشورها به تجارت بین الملل می باشد؟

الف) در کشوری به دلیل شرایط آب و هوایی امکان تولید پنبه وجود ندارد اما در کشور همسایه اش، این امکان فراهم است.

ب) کشور ژاپن با تلاش و هزینه های فراوان توانسته به اختراعات جدیدی دست یابد درحالی که بعضی کشورها اصلاً پیشرفته نیستند.

ج) کشورهای اروپایی دارای زمین های حاصلخیز، آب کافی، نیروی ماهر و هستند درحالی که برخی کشورهای آفریقایی از کمترین منابع برخوردار نیستند.

۱) الف) یکسان نبودن منابع و عوامل تولید ب) یکسان نبودن منابع و عوامل تولید ج) یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری

۲) الف) تفاوت های اقلیمی و آب و هوایی ب) یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری ج) یکسان نبودن منابع و عوامل تولید

۳) الف) یکسان نبودن منابع و عوامل تولید ب) یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری ج) یکسان نبودن منابع و عوامل تولید

۴) الف) تفاوت های اقلیمی و آب و هوایی ب) یکسان نبودن منابع و عوامل و تولید ج) یکسان نبودن منابع و عوامل تولید

۲- سه کشور چین، هند و آمریکا هر سه امکان تولید گندم و برنج را دارند. اگر این دو محصول در این کشورها با قیمت های یکسان تولید شوند، کدام گزینه درست نیست؟

کشور	میزان محصول	گندم	برنج
چین		۸۰ واحد	۹۰ واحد
هند		۸۵ واحد	۷۰ واحد
آمریکا		۷۰ واحد	۴۰ واحد

۱) تولید برنج در چین و گندم در هند مقرون به صرفه تر است.

۲) آمریکا در تولید هیچ محصولی مزیت مطلق ندارد.

۳) آمریکا باید گندم را در داخل تولید کند و برنج را از هند وارد کند.

۴) چین باید گندم را از هند و هند نیز برنج را از چین وارد کند.

۳- کدام گزینه جاهای خالی را به درستی تکمیل می‌کند؟

الف) در سال ۱۹۴۷ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری قراردادی غیررسمی را امضا کردند.

ب) در کارگران و تولیدکنندگان گنجره آمریکا را متقاعد کردند که تعرفه‌های گمرکی را تا افزایش دهد.

ج) نتیجه تشکیل تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود.

الف) ۲۳ ب) دوره بین دو جنگ جهانی ج) قرارداد گات

الف) ۳۲ ب) دوران جنگ سرد ج) کنفرانس برتن وودز

الف) ۳۲ ب) دوران جنگ سرد ج) قرارداد گات

الف) ۲۳ ب) دوره بین دو جنگ جهانی ج) کنفرانس برتن وودز

۴- کدام یک از عبارتهای زیر نادرست است؟

الف) دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، آگاهی‌های لازم برای مبادله بین افراد را تضمین می‌کند.

ب) درآمدهای حاصل از فروش نفت و گاز درآمدی ناپایدار برای دولت است.

ج) مالیات بر ارزش افزوده محصولات تنباکویی از جمله سیگار در دنیا بسیار شایع است.

د) مالیت بر سوخت‌های آلاینده با هدف افزایش درآمد دولت انجام می‌شود.

ه) دولت‌ها باید سعی کنند با برنامه‌ریزی درست و تنظیم الگوی درآمد - هزینه از کسری بودجه جلوگیری کنند.

۱) الف - ب - د ۲) ج - د - ه

۳) ج - الف - د ۴) د - ج - ب

۵- در طی تولید یک پارچه در کشوری، قیمت فروش هر کیلو نخ به کارخانه پارچه بافی ۳۰۰۰ تومان و قیمت فروش آن پارچه تولید شده به

مغازه دار (به ازای هر کیلو نخ) به مغازه دار ۸۰۰۰ تومان و قیمت فروش پارچه توسط مغازه دار به مشتری ۱۰۵۰۰ تومان است. حال با در نظر

گرفتن مالیات بر ارزش افزوده ۱۶ درصد به سؤالات زیر پاسخ دهید. (تمام قیمت‌های بالا بدون احتساب مالیات بر ارزش افزوده هستند.)

الف) قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده، در مرحله دوم چند تومان است؟

ب) مجموع کل مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده چقدر است؟

ج) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله سوم چند تومان است؟

د) مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم چقدر است؟

۱) الف) ۹۲۸۰ ب) ۱۶۸۰ ج) ۴۰۰ د) ۱۲۸۰ ۲) الف) ۹۳۸۰ ب) ۱۲۸۰ ج) ۴۰۰ د) ۸۰۰

۳) الف) ۹۲۸۰ ب) ۱۶۸۰ ج) ۱۶۸۰ د) ۱۲۸۰ ۴) الف) ۹۳۸۰ ب) ۱۲۸۰ ج) ۱۶۸۰ د) ۸۰۰

پاسخ تشریحی

۱- گزینه «۲»:

در قسمت الف شرایط آب و هوایی مرتبط با همان تفاوت های اقلیمی و آب و هوایی است، در قسمت (ب) اختراعات جدید و پیشرفته بودن مرتبط با همان دسترسی به فناوری است و در قسمت (ج) زمین ها و آب و منابع و... مرتبط با همان یکسان نبودن منابع و عوامل تولید است.

۲- گزینه «۳»:

قسمت دوم گزینه «۳» اشتباه است، آمریکا باید برنج را از چین وارد کند.

۳- گزینه «۴»:

الف) در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری قراردادی غیررسمی را امضا کردند.

ب) در دوران بین دو جنگ جهانی کارگران و تولیدکنندگان گنجره آمریکا را متقاعد کردند که تعرفه های گمرکی را تا ۵۲ افزایش دهد.

ج) نتیجه تشکیل کنفرانس برتن وودز، تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین المللی پول بود.

۴- گزینه «۳»:

بررسی گزینه های نادرست:

الف) دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می بخشد.

ج) مالیات بر مصرف محصولات تنباکویی از جمله سیگار، در دنیا بسیار شایع است.

د) در برخی کشورها مالیات بر سوخت های آلاینده مانند بنزین و گازوئیل معمول است؛ چرا که این مالیات می تواند به کاهش مصرف بینجامد.

۵- گزینه «۱»:

الف) مالیات بر ارزش افزوده مرحله دوم برابر: $۱۲۸۰ = ۸۰۰۰ \times ۱۶/۱۰۰$ ، حالا باید ۸۰۰۰ تومان را با ۱۲۸۰ جمع کنیم که برابر است با: ۹۲۸۰

ب) برای حل این قسمت دو راه داریم: ۱- محاسبه مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده تمام مراحل و جمع کردن آنها با هم ۲- محاسبه مالیات بر ارزش افزوده مرحله آخر که ساده و آسان تر است.

پس: $۱۰۵۰۰ \times ۱۶/۱۰۰ = ۱۶۸۰$

ج)

مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در مرحله اول: ۴۸۰

مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در مرحله دوم: $۱۲۸۰ - ۴۸۰ = ۸۰۰$

مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در مرحله سوم: $۱۶۸۰ - ۱۲۸۰ = ۴۰۰$

د) مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده در مرحله دوم: $۸۰۰۰ \times ۱۶/۱۰۰ = ۱۲۸۰$

سوالات پیشنهادی

محمد بحیرایی

کتاب جامع

ریاضی و آمار

شماره سؤال	دلیل انتخاب
۱۷۱	رابطه تغییرات داده و تغییرات شاخص آماری را بداند.
۱۷۴	پراکندگی در چارک‌های آماری را بداند.
۱۷۵	چارک‌ها و دامنه میان چارکی را یاد بگیرد.
۲۰۸	گام‌های چرخه آمار را بداند.
۲۰۹	یکپارچگی در حل مسائل آمار را بداند.
۲۱۰	بتواند مسائل آماری را تحلیل کند.
۱۶۷	یکپارچگی در مسائل آماری را بداند.
۱۶۸	نکات مهم در گام‌های آمار را بداند.
۱۶۹	یکپارچگی گام‌های آماری را در مسائل به درستی تشخیص دهد.
۱۷۰	بتواند طریقه وارد کردن داده‌ها در نرم‌افزارهای آماری را بداند.

سوالات پیشنهادی

محمدرضا شریفی

کتاب جامع

علوم و فنون ادبی

شماره سؤال	دلیل انتخاب
۱۴۰۷	تست سراسری از تعداد حذف همزه
۱۴۱۵	تست سراسری از تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه
۱۴۲۶	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند
۱۴۳۰	تست تغییر هر دو کمیت
۱۴۳۲	ترکیبی استاندارد از همه اختیارات - شمارش تعداد
۱۴۳۵	ترکیبی استاندارد از همه اختیارات
۱۴۴۴	تیپ متفاوت بررسی تمام اختیارات
۴۳۵	سبک‌شناسی مقایسه دو سبک خراسانی و عراقی
۵۲۶	ترکیبی از تمام نکات درس
۵۸۱	چالشی شمارش تعداد جناس

سوالات پیشنهادی

آرش مرتضایی فر

کتاب جامع

جامعه‌شناسی

شماره سؤال	دلیل انتخاب
۱۳۱۵	زیرا جملات مهم درس‌های قبلی مرور می‌شود.
۱۳۴۰	زیرا جملات مهم درس‌های قبلی مرور می‌شود.
۱۳۹۳	زیرا مطالب مهم درس‌های قبلی در بودجه‌آزمون مرور و یادآوری می‌شود.
۱۴۱۶	زیرا از سری سؤالات خوب در مدل پیامدهای است.
۱۴۲۹	زیرا جمله بسیار مهم و تست‌خیزی است.
۴۰۷	زیرا مطالب بسیار مهم و تست‌خیز درس را مورد سؤال قرار داده است.
۴۳۷	زیرا مفاهیم مهم درس را مورد سؤال قرار داده است.
۴۴۵	زیرا مطالب ارائه شده درباره نظام‌های سیاسی مختلف را می‌سنجد.
۴۶۷	زیرا جمله بسیار مهم و تست‌خیزی است.
۴۷۹	زیرا سؤال مقایسه‌ای خوبی در بودجه‌آزمون است.

سوالات پیشنهادی

مهتاب شیرازی

کتاب جامع

روان شناسی

شماره سؤال	دلیل انتخاب
۲۶۹	نکته تست در استفاده از فنون بهسازی حافظه به شکل چالش برانگیز است.
۲۷۱	استفاده از مثال و نمونه، تست را پر نکته و پراهمیت می کند.
۲۷۵	نمونه تستی عالی که با سطح دشواری متوسط، منبع تمرین عالی است.
۲۸۰	مثال دار بودن تست، چالش برانگیز است.
۲۸۱	تستی با سطح دشواری متوسط و منبعی عالی جهت تمرین درست است.
۲۸۴	از سری تست های ترکیبی علل فراموشی است.
۲۸۹	تستی پر نکته با دشواری بالا، منبعی عالی جهت تثبیت تسلط است.
۲۹۲	از سری تست های ترکیبی و چالش برانگیز است.
۲۹۴	تستی دشوار و ترکیبی است.
۲۹۷	ترکیب این تست با درس قبل و نکات آن بسیار پراهمیت این درس می افزاید.

سوالات پیشنهادی

نگین مرسلی

کتاب جامع

عربی زبان قرآن

شماره سؤال	دلیل انتخاب
۱۵۹۴	ترجمه تک عبارتی و یادگیری معنی واژگان درس ۱
۱۷۵۸	ترجمه چهار عبارتی و یادگیری ترجمه واژگان درس ۲ مطابق کنکور سراسری
۱۷۵۵	تعریب تیپ همیشگی کنکور
۱۸۰۳	تشخیص حال
۱۸۰۷	تشخیص تفاوت صفت و موصوف با حال
۱۸۳۴	تشخیص انواع واو در جمله و تفاوت آن‌ها با واو حالیه
۱۶۷۰	تأثیر حروف مشبیه بر فعل مضارع و تبدیل آن به فعل مضارع التزامی
۱۶۹۸	یادگیری اعراب خبر حرف مشبیه و تفاوت آن با اعراب خبر فعل ناقصه و خبر جمله اسمیه
۱۷۲۰	وجود حرف مشبیه و لای نفی جنس و تأثیر آن بر اعراب اسم و خبر
۱۷۱۵	پیدا کردن لای نفی جنس به عنوان شدیدترین نفی کننده

سوالات پیشنهادی

فاطمه عزیزی

کتاب سه سطحی

تاریخ

شماره سؤال	دلیل انتخاب
۳۸۶	ارزیابی شناخت اقدامات شاهان و با هدف و مقصود آن
۳۹۰	ارزیابی درک علل و معلول وقایع تاریخی
۳۹۶	سنجش شناخت اشخاص و اقدامات آنها در تاریخ
۴۱۰	ارزیابی توانایی تشخیص تفاوت‌های سلسله‌ها و وقایع روی داده آنها.
۴۴۹	سنجش توانایی شناخت و درک شواهد و مدارک تاریخی
۴۶۵	محک شناخت دانش آموز نسبت به فهم ویژگی‌های هنر و معماری سلسله‌ها
۱۲۹۵	ارزیابی آشنایی دانش آموز با علت و معلول وقایع و جزئیات مطالب درسی
۱۳۲۱	سنجش شناخت محتوای معاهده‌ها و قراردادهای جغرافیایی - سیاسی.
۱۳۴۶	ارزیابی شناخت اشخاص تاریخی
۱۳۳۵	سنجش درک دانش آموز نسبت به اهداف و اغراض اشخاص و رویدادهای تاریخی

سوالات پیشنهادی

صبا صفایی

کتاب سه سطحی

جغرافیا

شماره سؤال	دلیل انتخاب
۱۸۴۲	سؤالی از آزمون‌های کانون با گزینه‌های شبیه به هم که نیازمند دقت بالاست.
۱۸۵۳	سؤال صحیح غلطی به سبک کنکور که می‌تواند به دانش آموز کمک کند.
۱۸۶۳	سؤالی نقشه دار که نیازمند درک و تحلیل بالا می‌باشد.
۱۸۷۳	سؤالی از خط زمان که نیازمند تسلط بر رویدادها و وقایع است.
۱۸۸۰	سؤالی علت معلولی است و قوه تحلیل دانش آموز را نشان می‌دهد.
۲۲۸۹	تستی تحلیلی و تصویردار به گونه‌ای که درک دانش آموز را افزایش می‌دهد.
۲۲۹۶	سؤالی موردی که با رد گزینه می‌توان به پاسخ صحیح رسید.
۲۲۹۹	سؤالی هم تیپ کنکور به گونه‌ای که همه گزینه‌ها باید بررسی کرد تا به جواب رسید.
۲۳۰۸	سؤالی نکته دار و ریزبینانه که نیازمند مطالعه دقیق کتاب درسی است.
۲۳۱۴	سؤالی موردی و جذاب که با رد گزینه می‌توان به پاسخ رسید.

سوالات پیشنهادی

محمدحسین غلامی

کتاب جامع

فلسفه و منطق

شماره سؤال	دلیل انتخاب
۳۰۲	سؤال مورد نظر از جمله سؤالات کنکور سراسری است که تمایز قیاس و استقرا را مورد توجه قرار داده است.
۳۱۹	سؤال مفهومی که به بالا بردن درک علمی شما کمک خواهد کرد.
۳۵۸	سؤال حاوی نکات تستی کنکوری است.
۱۱۱۹	سؤال دارای تله تستی است.
۱۱۲۳	سؤال درک و نکته نگری شما را افزایش می‌دهد.
۱۱۴۸	مناسب برای افزایش سرعت در تست زنی است.
۲۱۰۷	سؤال یکی از کلیدی‌ترین نظریات را به طور کامل در بر می‌گیرد.
۲۱۱۸	سؤال مورد نظر به شما برای دریافت تفاوت خدایان مورد اعتقاد یونان باستان کمک می‌کند.
۲۱۱۵	سؤال نظریات فیلسوفان معتقد به معناداری زندگی را تفکیک می‌کند.
۲۱۲۰	سؤال استدلال دکارت را به طور کامل در بر می‌گیرد.

سوالات پیشنهادی

امیر داورپناه

کتاب جامع

اقتصاد

شماره سؤال	دلیل انتخاب
۲۳۴	مشخص کردن جای هر یک از عوامل و بخش‌ها در جریان چرخشی تعاملات بین خانوارها و بنگاه‌ها و دولت
۲۵۷	توانایی تعیین کردن نوع مالیات‌ها با توجه به ویژگی‌هایشان
۲۶۳	توانایی محاسبه مالیات بر ارزش افزوده و دیگر سؤالات مرتبط با این بخش
۲۶۹	توانایی محاسبه مالیات بر ارزش افزوده و دیگر سؤالات مرتبط با این بخش
۲۷۳	سطح نسبتاً خوب سؤال
۲۸۳	قدرت معین نمودن هر یک از عوامل روی آوردن کشورها به تجارت بین‌الملل با توجه به گزینه‌ها
۲۹۱	توانایی حل سؤالات مرتبط با مزیت مطلق و مزیت نسبی و دیگر قسمت‌های مرتبط با این مبحث
۲۹۲	توانایی حل مسائل مرتبط با مزیت مطلق و مزیت نسبی و دیگر قسمت‌های مرتبط با این مبحث
۳۰۸	اهمیت مبحث مثال‌ها و نمونه‌های سیاست‌های حمایتی کشورها در زمان‌های مختلف
۳۱۰	اهمیت مبحث نمونه‌های سیاست‌های حمایتی کشورها در زمان‌های مختلف